

ETUPYÖRÄ

3/69

ETUPYÖRÄ

Vastaava toimittaja evl K K Kuismanen

Toimitussihteeri kapt P Tikkanen

Taloudenhoitaja rva Anneli Juujärvi

Puh Sodankylä varuskunta/3

Pankki KOP

Majuri ja rouva Jukka Suviniemen läksiäiset

POLKUPYÖRÄPATALJOONA 1:n
JÄÄKÄRIPATALJOONA 1:n
POHJANMAAN JÄÄKÄRIPATALJOONAN
LAPIN JÄÄKÄRIPATALJOONAN
VARUSKUNTAPAikkojen MAAKUNNAT

K K KUISMANEN

Näin vuoden lopulla on syytä arvioida työn tuloksia. Joukko-osaston näkökulmasta katsoen ovat koulutustulokset tärkeimmät. Jo aikaisemminkin todettu määrärahojen niukkuus on vaikeuttanut erityisesti suurempien harjoitusten suunnittelua ja läpivientiä. Myös pienempien harjoitusten elävöittämisestä on vaikeuttanut harjoitusmateriaalien vähäisyys. Tähän seikkaan ovat myöskin varusmiehet kiinnittäneet huomiota. Vastapainona on todettava, että koulutusolosuhteita on voitu muilla tavoin kohentaa. Uudet koulutusohjelmat on mm. otettu käyttöön. Tärkein saavutus on kuitenkin Kyläjärven taisteluampuma-alueen käyttöön otto. Lisäksi on mainittava eräiden koulutusratojen valmistuminen sekä harjoitustiestön — noin 15 kilometriä — rakentaminen kasarmialueen tuntumaan. Viime mainitun johdosta haluan lausua parhaat kiitokset paikallisille metsähallituksen viranomaisille, erityisesti aluemetsänhoitaja A. Lifländerille.

Kulunut vuosi on ollut myös vilkas rakennusvuosi. Rahojen puute on kuitenkin hidastanut loppuvuodesta työn tahtia, minkä vuoksi eräiden suurehkojen rakennuskohteiden valmistuminen siirtyy tulevaan vuoteen. Kun kuluneen kesän aikana olivat työvahvuudet normaalia suuremmat, on kasarmialueen ulkonäköä voitu kohentaa monin tavoin. Paljon on kuitenkin keskeneräisenä jäänyt lumen alle odottamaan uutta suvea.

Tärkeimpien toimintatilojen valmistuessa vähin erin on entistä suurempi huomio kiinnitettävä varusmiesten, kantahenkilökuntaan kuuluvien ja heidän perheenjäsentensä vapaa-ajan harrastustoimintaan ja viihtyvyyteen. Tässä yhteydessä voinen lainata pataljoonan 5-vuotispäivän johdosta Terijoella 20. 4. 1926 julkaisusta Etupyörän pääkirjoituksesta otteen, jossa todetaan: "Työn jokapäiväisyys saattaa tehdä meidät helposti väsyneiksi. Meidän on kaikkien pikku puuhimme lomasta vaikea nähdä kokonaisuutta ja pitää päämääriämme selvillä. Siksi on hyvä, että on työmme keskellä aina joku juhlapäiväkin kuten korkea kunnas keskellä syviä synkkiä saloja, kunnas, jolta saamme kohota katsomaan tehtävämme tärkeyttä ja niin saamaan voimia uskollisuuteen ja kestävyyyteen arkisessa aherruksessa."

Pataljoona on ollut nyt viisi vuotta Sodankylässä. Meidän on syytä muistaa yllä esitetty ja varottava kangistumasta jokapäiväisyyden ja totunnaisuuden kahleisiin pitämällä kokonaisuus selkeänä mielessä ja etsimällä aina uusia ja tuoreita menettelytapoja.

Toivotan kaikille Etupyörän lukijoille Hyvää Joulua sekä työn täyteistä ja tuloksellista Uutta Vuotta!

Itsenäisyytemme

ja

Joulu

— On äiti laittanut kystä kyllä, hän lahjat antaa ja lahjat saa, mutt se i m i, pahnat ja tähti yllä — ne mieliin kalleina kangastaa.

Itsenäisyys malli 69 ja jouluku 69, siinä on tämän vuoden lopun tekstiä. Tuntuuko joululta? Tuntuuko itsenäisyyspäivä sopivalta juuri näin ennen joulua ja saanko siitä jo jotakin joulumieltä?

Voi veljet, huudahtaa pensastukosta nyky ”parta” — eihän semmosta oookkaan. Ne on niitä vanhojen höpötyksiä. No, kerrompa Sinulle, veljeni, eräästä jouluaatosta 1940.

Oli taisteltu Taipaleenjoella. Taipaleen rykmentit, JR 19, 21, 23 olivat vaihtaneet miehiään kolmeen kertaan, niin suuret olivat tappiot. Tuli sammui Taipaleenjoellakin hiljalleen. 13/14. 3.40 oli eletty. Joitakin miehiä oli tullut kotipuoleen kesällä -40. Monia kaivattiin. Toisten tiedettiin olevan sairaaloissa, haavoittuneina, useita oli kannettu kirkkomaahan tuonne väkevän virran luo kirkon katveeseen. Monia ei tullut lainkaan ei elävinä eikä vainajina.

Oli tullut joulunaluspäivät. Hemmi Sadeharju, nyt hänkin jo poissa, oli päässyt sairaalasta. Toinen puoli oli halvaantunut. Oikea käsi oli mitätön. Tuli muutamana iltana kotiini: ”Kuule, tuo Kuneliuksen poika ei enää elä kauan, se sai keuhkoonsa.” ”Eikös me, saman komppanian pojat vie hänelle joulukuusta. Siellä se makaa yksin Polsan mäellä ja yskii verta.”

Vaatimaton oli se joukko ja vaatimaton se kuusi. Rahisevista rinnoista nousi vaisu ”enkeli taivaan . . .” siinä pienessä Kuneliuksen kömmänässä . . . Uutena jouluna vietiin Kunelius jo pois. Kuusi jouti tunkiolle, Kunelius Äänemäen köyhien pitkään rivihautaan . . .

”Vanhojen protestilaulu” kertoo vanhojen protestista ja liitosta, joka on elinaikainen. Me vanhat joudamme jo pois. Toinen mies naputtelee Etupyörään vuoden perästä rivejä. Toinen varusmies on silloin niitä tavailemassa.

Mutta. Emmekö me JP 1/apJP:n veljet voisi tehdä myös liittoa elinaikaista. Vuosi 69 painuu pian unhoon. Sen muistot elävät. Eiköhän meidän muistomme voi olla: Anna, oi Joulun Herra jo rauhasi maailmaan, anna se minunkin sydämeeni, että Suomi voi täyttää Sinun tahtosi ja että se minunkin kohdalleni toteutuu!

Ilpo Sirkka

Erämaan Joulu

*Lumivalkoinen, puhdas,
kirkas, kuutamoinen
Lapin maisema.
Jouluyön rauhaa huokuu
korvet, aavat,
tunturitkin kaukaisat.*

*Poron tiuku soi
kil-kalk, kil-kalk.
Raito ravaa
halki maisemain
kil-kalk, kil-kalk.
Kiire kaikkoaa
joulu Lapin saavuttaa.*

*Riekkoparvi kyyhöttää
tunturijontkan varjossa.
Kettu vaanii saalistaan
jouluöistä paistiaan.
Tunturin rinnettä
porotokka nulkkaa
kaivaa koparoillaan
jäistä jäkälää.*

*Tähdet tuikkii
räiskyy revontulet,
varjot kuroittavat koukeroitaan
kuutamaisen kelmeällä hangella.
Koivuin oksat kimaltavat
huurteisina hopealankoina.
lunitököt painavat tunturimännyn latvaa.*

*Joulurauhaa huokuu
maisemat valkeat,
Lapin erämaat,
tunturijontkat,
kanjonit, kairat, aavat.
Porotiuku soi
Kil-kalk, kil-kalk.*

PeeTee

Puheenjohtaja

Lempi Mikkosen puhe

Olette sydämellisesti tervetulleita Sodankylän Sotilaskotiyhdistyksen 10-vuotisjuhlaan. On mieluisa yllätys, että Liiton hallituksesta on tullut edustaja juhlaamme, vaikka matka on pitkä ja kiireitä muitakin. Samoin uskon, että Teillä, eversti Koivisto, on ollut muutakin sydämellänne kuin pelkkä edustusvelvollisuus, kun tiukan päiväohjelman jälkeen jäitte juhlaamme. Näin tunnen Teidät kaikki, oman pataljoonan herra komentajan ja muut jääkärit, rakkaat entiset ja nykyiset Sodankylän sotilaskotisisaret, toisten yhdistysten ja yhteisöjen edustajat, henkilöiksi, jotka tekevät tästä tilaisuudesta meille sisarille mieliinpainuvan muiston. Iloitsen myös niistä ystävistämme, jotka ovat hengessä mukana.

Näissä avaussanoissa oli tarkoitus palauttaa pääpiirtein mieliin ne vaiheet, jotka yhdistyksellämme ovat takanapäin, vaikka monet Teistä muistavat ne varsin hyvin. Historiikki tämä esitykseni ei ole — ompahan vain jutustelua ensimmäisestä vuosikymmenestä. Yhdistyksen perustamispäivä on 11. 10. 1959 ja siitä mainitaan ensimmäisessä vuosikertomuksessa näin: "Perustavasta kokouksesta oli ilmoitettu entisen rajasotilaskotiyhdistyksen jäsenille ja muille asiasta kiinnostuneille. Se pidettiin ravintola Polariksessä ja osanottajia oli saapunut kokoukseen 18. Tilaisuudessa edustivat Sotilaskotiliittoa sen puheenjohtaja Aune Brotherus ja sihteeri Sirkku Kijanen. Yhdistys perustettiin sitä silmälläpitäen, että paikkakunnalle tulee lähiaikoina muuttamaan Pohjanmaan Jääkäripataljoona Vaasasta." Sotilaskotityö ei siis ollut kokonaan uutta paikkakunnalla, sillä vuodesta 1946 lähtien täällä oli toiminut rajasky, joka kuitenkin käytännöllisistä syistä lakkautettiin. Työhän vain oli saava lähiaikoina uusia muotoja. Yhdistyksen jäseniksi oli kokeneita sisaria. Olivathan monet heistä

olleet tekemisissä puolustusvoimien kanssa jo sodan aikaisissa tehtävissä. Askeisessa kertomuksessa mainitaan lisäksi, että sotilaskodin odotettiin valmistuvan parin vuoden kuluessa — tosiasiaa yli viiden vuoden, ja että sisaria alettiin jatkokouluttaa jo saman syksyn kuluessa opettaja Ensio Hanskin ja monisteiden voimalla. Etten syyllistyisi peräpenkin fasisealaisuuteen, tunnen tarvetta ensin esitellä sisarkuntamme, jonka muistaminen tässä juhlassa on ilmeisesti ensisijainen tehtävä. Perustavan kokouksen vaaleissa tulivat johtokuntaan valituiksi Lempi Vainio, Sanni Mannermaa, Ilma Alapeteri, Irma Hulkko, Elsa Liesirova, Eeva Lilja, Siiri Mäkikokkila, Impi Pulkkinen ja Elise Vähämaa, joista Irma Hulkko ja Siiri Mäkikokkila ovat edelleenkin johtokunnassa. Jo vuosi 1960 vei tästä joukosta puheenjohtaja Lempi Vainion ja varapuheenjohtaja Eeva Liljan, niin että vuosikokous 21. 2. 1961 alkoi todella syvän hiljaisen hetken ja kaipauksen tunnelmissa. Sanni Mannermaa sihteerinä ja Impi Pulkkinen rahastonhoitajana palvelivat "eläkeikään" saakka, ja sen jälkeen Impi Pulkkinen palkattuna rahastonhoitajana. Muut ensimmäisen johtokunnan jäsenistä ovat muuttaneet pois paikkakunnalta. Myöhemmässä vaiheessa ovat johtokuntaan kuuluneet Eeva Kumpula, Anna-Liisa Heinonen, Hilja Hyvärinen ja Helena Koivisto sekä nykyisessä johtokunnassa olevat Inkeri Salas, Varpu Pöyry, Lyyli Mäkinen, Signe Kuismanen ja minä. Kiitän jälleen tässä yhteydessä johtokunnan jäseniä ja kaikkia muita sisaria hyvästä yhteistyöstä ja väsymättömyydestä palvelumielestä. Meitä on nyt noin 150 toimivaa ja parikymmentä muuta. Tätä tilannetta voi pitää hyvänä, kun ottaa huomioon, ettei ole järjestetty mitään sisarten värväsoperaatiota, vaan liittyminen on tapahtunut vähitellen, tavallisimmin johtokunnan jä-

senten esityksestä. Samoin on moni voinut olla välillä poissa muiden kiireiden vuoksi. Suurin osa sisarista antaa tarjoiluapua, pieni ryhmä käy vuoroilla kirjastossa ja muutamat auttavat sairaalassa ja juhlien ohjelmissa. Johtokunnan lisäksi on valittu sairaala-asioiden hoitajaksi Briitta Salmi ja hengellisen jaoston johtoon Eeva-Liisa Leskinen. Muu sisartuominta on ollut aika vähäistä, vähempää kuin sinä aikana, jolloin pataljoonaa ei vielä ollut. On toki pidetty silloin tällöin sisariltoja ja tehty retkiä sotilaskotikokouksiin. Samoin on hoidettu säännöllisesti sisarten koulutus aina loppuenttä myöten. On myös huomattava, että yhdistyksen jääkäreille järjestämät tilaisuudet ovat olleet samalla myös sisartilaisuuksia. Joulujuhlat on pidetty, teatterit katsottu yhdessä ja yhdessä hiljennetty hengellisissä kokouksissa.

Vaikka meillä ei ole sotilaallista arvojärjestystä, olemme muiden yhdistysten tavoin palkinneet sisaria erilaisilla merkeillä. Vähintään kaksi säännöllisesti toimineille annetaan harrastusmerkki, kymmenen vuotta toimineille kymmenvuotismerkki. Näiden lisäksi Sotilaskotiliitto on myöntänyt hopeisen ansiomerkin Irma Hulkolle, Inkeri Salakselle ja Marjatta Tikalle sekä Katri Bergholm-mitalin Sanni Mannermaalle, joka hoiti yhdistyksen sihteerinä vaativan paperityön yli kahdeksan vuotta sekä osallistui koko maan sotilaskotiasioiden hoitoon kuulumalla valtuuskuntaan kaksi toimikautta. Me kaikki tunnemme hänet henkilönä, joka näki sotilaskotityön pyyteettömänä palvelutyönä ”poikien hyväksi”, niin kuin hän usein sanoi. Kun hän esitteli tämän työn merkityksen tuttavilleen, tuskin kukaan kehtasi sanoa, ettei ole aikaa liittyä mukaan. Hänen osuutensa yhdistyksen taloudessa lahjoittajana on ollut eräissä vaiheissa suorastaan ratkaiseva. Samoin on vaatimaton ja ystävällinen Eeva Kumpula osallistunut huomattavilla lahjoituksilla yhdistyksen talouden ylläpitoon. Olemme kiitollisia Teille ja toivomme, että kutsuttuina kunniajäseninä jaksatte olla loppuun saakka ainakin ”hengessä mukana”.

Jos pataljoonan pojilta kysyisi tietoja Sodankylän sotilaskotisisarista, he muistaisivat tietenkin ne sisaret, jotka vakinaisina palvelevat tuolla tiskin takana. Olisi Tikkaa ja Siiraa, Tuulaa ja Ritvaa, sen ja sennäköistä sotilaskotinaista. Korostaen jälleen, että hekin ovat sisaria, samoja kuin me ns. vapaaehtoiset. Hekin ovat saman koulutuksen käyneitä, tekevät vain tätä työtä myös toimeentulonsa hyväksi. Ilman henkistä taustaa työ jää kalseaksi baarityöksi ja nimi ”sotilaskoti” menettää merkityksensä. Molemmiin puolin olemme kai olleet melko tyytyväisiä, sillä erottamisia ja yllättäviä lähtöjä on sattunut vähän, vaikka henkilökuntaa on kymmenkunta. Kukaan ei ole myöskään tullut pyytämään palkankorotusta. Jos työtä on ollut liikaa, on se ilmeisesti tehty aatteen laskuun. Palkatun henkilökunnan johtamisesta ja sotilaskodin liiketoiminnasta vastaavalla johtajattarella on niin tärkeä tehtävä, että sitä on vaikea lyhyesti kuvata. Hän luo kodin hengen ja hoitaa lukemattomia käytännön tehtäviä päivittäin. Ehkä liiankin paljon yhdelle henkilölle näin suuressa sotilaskodissa. Tältä pohjalta löytynee selvitys sille lähdölle, joka aiheutti johtokunnalle huolta kuluneena

kesänä, nimittäin johtajatar Marjatta Tikan muutolle Ouluun. Hän oli meillä viisi vuotta, ja noina vuosina olimme pitämään hänestä luotettavana, tarmokkaana ja taloudellisena johtajattarena. Työn aloittamiselle viisi vuotta sitten oli ratkaisevan tärkeää, että saimme hänenlaisensa kokeneen sisaren, jonka koko elämä on ollut sotilaskotityötä. Ehkä hän sai usein hymyillä, kun seurasi harmaapukuisten alokkaiden ohella meitä vihreäpukuisia alokkaita. Hän lähti, sillä väkisin ei ketään saa työssä pitää, kun emme elä enää viime vuosisadan palvelupakon aikaa. Toivomme hänen menestyvän uudessa toimipaikassaan ja sitä samaa toivomme myös täällä johtajattaren tehtäviä hoitavalle Marjatta Siiralle, joka aloitti sotilaskotityön meillä kesällä 1964 vaatimattomissa puitteissa, työpaikan ollessa tuossa parinkymmenen metrin päässä petäjikössä taivasalla. Muista palkatuista sisarista mainitsen vielä Eila Lepistön, joka hoiti jo parakkisotilaskotia ja siirtyi sitten leipomon hoitajaksi — ja kyllä niitä Eilan reseptillä tehtyjä pullia on sitten kiiteltäkin.

Jokainen sotilaskotiyhdistys tuntee vasta sitten oikean toiminnan maun, kun saa sotilaskodin hoitaakseen. Niin myös tälle yhdistykselle alkoi uusi vaihe juuri kesällä 1964. Sitä ennen vuodesta 1961 olleet komennuskunnat olivat vain pientä harjoittelua, ja todellisuus kaikessa vaativuudessaan oli edessämme silloin, kun Pohjanmaan Jääkäripataljoona oli lähes täydessä vahvuudessaan Sodankylän kunnan rajalla. Maastoon kiirehtineet sotilaskotisisaret saivat tosin vielä tärkeitä ohjeita Vaasasta mukana tulleelta puheenjohtajalta, joka vakuutti, että jääkärit ovat mahdollittoman mukavaa porukkaa. Pian huomattiin, että meille niin kodikas parakki oli aivan naurettavan pieni ja alkeellinen, ja kaiken lisäksi talvi oli tulossa. Uusi sotilaskotirakennus, jonka valmistamista oli vuosikaudet seurattu, oli pahasti keskeneräinen. Kun ensi kerran sihteerin kanssa kävin täällä ”rakennusmestaria neuvomassa”, huomasin, että oli rakenteilla todella Suomen kaunein sotilaskoti. Hyvää jaksettiin sitten kauan odottaa. Parakista meidät siirrettiin varuskunnan ruokalan salin toiseen päähän. Toimitilat olivat hyvät ja evakkoaika meni muutenkin mukavasti.

Joulukuun 17. päivänä 1964 johtokunta kutsuttiin luovutustilaisuuteen, ja siitä alkoi työ tässä rakennuksessa. Paljon oli vielä keskeneräistä, esim. kirjasto valmistui vasta seuraavana kesänä ja ulkoportaat vieläkin myöhemmin. Koti oli valmis vihittäväksi (osin jo rapistunutkin) toukokuussa 1965. Paljon puhuttu vihkiäisjuhla oli paikkakunnan lehtien mukaan ”voimakas palvelualltiuden ja maanpuolustushengen ilmentymä”. Tämä rakennus ei ole vielä kokonaan käytössämme, vaan päävartiolla on eräitä huoneita alakerrassa. Tilojen vapautuminen tulee antamaan meille uusia velvollisuuksia, koska huoneet on järjestettävä harrastustiloiksi. Toistaiseksi edustavat tätä henkistä puolta vain kirjasto, jossa on noin 1400 nidettä, ja pelihuone alakerrassa. Yläkerran hiljaista huonetta on käytetty lähinnä kahvitteluhuoneena, joksi se sijaintinsa puolesta parhaiten sopii. Pataljoonan ja kunnan yhteiseen sairaalaan rakennettiin pieni sotilaskoti, jossa on pidetty kanttiinia

tarpeen mukaan. Asiakaskunta vaihtelee nollasta — vaikea sanoa, mihin. Ennätys taitaa olla toistasataa. Yritys ei ole taloudellisesti kannattanut, eikä se saa olla tarkoitukseen, kun toisten murhetta pidetään leipänä. Tulevaisuudessa annetaan yhdistyksen huostaan lisäksi ampumaradan sotilaskoti, joten toimintapisteitä tulee olemaan kolme varuskunta-alueella. Tänä aikana olemme ehtineet jo menettääkin erään mieluisan toimipaikan. nimittäin Ristilammen leirisotilaskodin, joka saatiin Kajaanin Sotilaskotiyhdistykseltä. Sen sijaan tulee yhä useammin pikakäyntejä Kyläjärven ampuma-alueella, jossa ei ole kiinteää toimintapaikkaa. Tämä maastomyynti tulee vaatimaan yhdistykseltä huomattavia hankintoja, ja niihin onkin jo varauduttu.

Yhdistyksen talous on sotilaskodin tuoton ja ihmisten palvelujen varassa. Kun alussa lähdettiin vaatimattomasti 910 markan talousarviosta, se on nyt nettoperiaatteella laadittuna 150.000 mk, josta suurin osa menee henkilökunnan palkkoihin. Säästöön on saatu niin paljon, että kalustoa varten otettu laina on maksettu takaisin ja on tehty myös muita huomattavia hankintoja — unohtamatta kuitenkaan sitä, että Oulun yhdistys vapautti varojamme 10.000 mk hankkimalla meille pianon ja leipomokoneita. Voimme yhdistyksen piirissä sanoa Katri Bergholmin tavoin: ”Paljon on toivottu ja paljon on toteutunut.” Ehkä siellä miesten puolella on muita mielipiteitä — vähän toivottu ja vähän toteutunut. Selattuani liiton vuosikertomusta totesin kuitenkin, että II luokan yhdistyksistä vain Niinisalo menee meistä edelle lahjoitusten määrässä, mutta meillä on taas omalle joukko-osastolle annettu prosentuaalisesti enemmän. Tosin tästä annista on puolet ilmaisia tarjoiluja, jotka on suhteellisen helppo järjestää. Huoltopuolen miehet voivat siis olla tyytyväisiä. On totta, ettei tämä ole yhdistys mikä tahansa, vaan kuuluu läheisesti kenttään, jota hoitaa Suomen valtio. Siksi meillä on

suorastaan velvollisuus toimia hyvässä yhteistyössä pataljoonan johdon ja muun kantahenkilökunnan kanssa. Voimme tyytyväisinä todeta, että tämän joukko-osaston komentajat, meille sisarille läheisimpinä ev. Koivisto ja evl. Kuismanen, ovat kantaneet huolta myös sotilaskodin parhaasta. Muistan hyvin mieluisina ne lukuisat keskustelut, jotka juhlien jälkeen kävimme ev. Koiviston kanssa mitä arkisimmista sotilaskotiasioista. Myös pataljoonan edustajat yhdistyksen johtokunnassa, majurit Salmi ja Hänninen sekä kapteeni Vehviläinen, ovat kiitettävän hyväntuulisina kuunnelleet sisarten toivomuksia ja purnaamistakin. Tehtävä ei liene halutuimpia.

Mainitsin eilen erälle tuttavalleni tuolla tien päällä tavatessa jotakin tästä juhlasta. Hän sanoi: ”On se teillä helppoa. On pakko toimia eikä tarvitse keksiä, mitä tekisi.” Siinä oli totuus. Tämä on niin itsestään selvä yhdistys, niin kauan kuin maanpuolustustyö on tosiasia, että usein aivan ihmettelen, kun meille on annettu yhdistystoiminnalle ominainen vapaus. Täällä Sodankylässä on pidetty sellainen tasainen tahti, niinkuin Lappiin sopii. Ymmärrän niitäkin, jotka tahtoisivat kokeilla kaikkea uutta, mitä muissa yhdistyksissä kokeillaan. Aika ja varat ovat asettaneet rajoituksia. Toiset ehtivät jo muutamissa yrityksissään erehtyä, kunnes meillä ehditään aloittaa. Kaikkialla hyväksi havaittuja sijoituksia, kuten liikkuvan sotilaskodin välineistöä ja musiikkikirjastoa, tullaan meilläkin tarvitsemaan, ja niitä varten on säästötavoite. Aineellisen puolen lisäksi tarvitsemme tietysti kaikilla toimintamme aloilla ymmärtävää asennetta palveltaviin, sillä kaikki ovat niitä kuuluisia suomalaisia sotilaita. Jos tällä mielellä voimme juhlamme juhlia ja lähteä toiselle vuosikymmenelle, sopisi nytkin otsikoida: ”Yhdistyksen 10-vuotisjuhlaa vietettiin palvelualltiuden ja maanpuolustushengen juhlanä.”

50 v. JUHLAJULKAISU

Pataljoonamme täyttää 11. 3. 1971, 50 v. eli miehen iän. Kilta teki vuosikokouksessaan päätöksen 50 v. juhla-julkaisun aikaansaamisesta. Nyt julkaisuhankkeesta on tullut tosi, sillä julkaisutoimikunta, everstiluutnantti Kuismanen johdolla on saanut suostumuksen seuraavilta kirjoittajilta:

Kenraaliluutnantti Tauno Kopra:
— aika ennen talvisotaa
Everstiluutnantti Reino Västi:
— JP 1 talvisodassa
Majuri Ilmo Haario:
— jatkosodan vaiheet
Everstiluutnantti Jarmo Järvilehto
— pataljoonan Vaasan aika
Kapteeni Pentti Tikkanen
— Sodankylän aikakausi

Teoksesta on tarkoitus saada n. 100 sivua käsittä-

vä, kuvitettu, vapaaseen muistelmamuotoon kirjoitettu läpileikkaus PPP 1—JP 1—PohmJP:n ja LapJP:n vaiheista. Teoksen julkaisumuotoon kokoamisen ja suunnittelun tulee suorittamaan ensi syksynä julkaisutoimikunta, everstiluutnantti Kauko Kuismanen, kapteeni Pentti Tikkanen ja ylivääpeli Erkki I. Hautala.

Teoksen hinnasta ei ole vielä tietoa ja määräytyy se lopullisesti tekstisivujen, kuvamäärän ja painoksen laajuuden mukaan. Jotta julkaisusta saataisiin mahdollisimman edustava, ottaa julkaisutoimikunta vastaan valokuvia pataljoonan menneiltä ajoilta. Kuvat pyydetään lähettämään kuvaselosteineen os. kapt Pentti Tikkanen, LapJP, Sodankylä.

Painosmäärän suuruuden selvittämiseksi, pyydetään alaosastoilta ja yksityisiltä kiltaveljiltä ennakkotilaukset 1. 3. 1970 mennessä osoitteella ylivääp Erkki I. Hautala, LapJP, Sodankylä.

KUTSUMUS, AMMATTIKO

Aivan viime vuosikymmenille saakka katsottiin määrättyt ammatit hyvin kiinteästi liittyvän ns. kutsumusammattien piiriin. Tähän kategoriaan lukeutuivat ennen kaikkea valtiota palvelevat ammatit, joista sotilaan ammatti muodosti erään ryhmän.

Nykyisinä aikoina tuo omaksuttu suunta sai sitten vähitellen toisenluonteisiakin piirteitä. Niistä tai siitä tuli ammattikäsite sinänsä. Ammatit muodostivat tai muodostavat harjoittajalleen elämisen ehdottoman edellytyksen.

Sotilaan ammatti jälkeensäajoina aikoina edusti siis hyvin voimakkaasti kutsumusammattien ryhmää. Se oli eränalainen perinne isältä pojalle. Tai sitten se kulkeutui suvun mukana. Myöskin tunnearvot näyttelivät erittäin suurta osaa silloin kun elämän tehtävän valinta-arpoja nostettiin.

Kehityksen mukana nuo käsitteet ovat muuttuneet. Kenties ne ovat siinä määrin uudenaikaistuneet, että hakeuduttaessa esimerkiksi sotilaan ammattiin, ei tunnepitoisille ajatteluvirtauksille enää panna niin suurta painoa.

Tänään, jolloin elämme muutenkin aivan ihmeellistä vuosisataa, ei ammattikäsitteellä — sen muissa merkityksissä — ole samaa kaikupohjaa kuin ennen. Nyt ovat tulleet esille varsinaisesti ammatin tarjoamat hyötynäkökohdat. Ammatti tarjoaa elinehtojen olemassaolon. Elämisen.

Tunnearvot ovat saaneet luovuttaa sangen mittavasti sijaa pakonalaisuudelle, kamppailtaessa joka päiväisestä leivästä.

Kun minä aikoinani tein päätöksen siirtymisestäni sotilasuralle, ei kannustimenani tai suuntanani olleet isäin perinteet, eivät liioin minkäänlaiset tunnevirtaukset, puhumattakaan mistään sankarihahmoista ja/tai esikuvista.

En tuntenut (enkä tunne vielä) olevani ns. kutsumusammattissa. Itse asiassa en edes tarkalleen tiennyt tuolloin kuin nytkään, mitä tuolla määritteellä oikein tarkoitettiin. Pelkät realiteetit sanelivät niin minulle kuin — rohkenen sanoa — meistä useammallekin valinnan siirtyä tähän tehtävään.

Mutta vaikka asia on näin. Vaikka tehtävääni en pidäkään kutsumustyönä, sen ei kuitenkaan

tarvitse merkitä sitä, että se pohjimmiltaan olisi samankaltainen toisiin ammatteihin nähden. Kyllä tämän ammatin luonteeseen ja tehtäväpiirin rakenteeseen liittyy aimo annos muutakin kuin pelkkää työssäkäyntiä ja sen tuloksena saatua toimeentuloa. Määrättyt käsitteet ovat tabuja (jos tuota sanaa saanen käyttää) ammatin rakenteessa. Emme nimittäin voi hyväksyä joukkoomme aliupseeria, jolle käsitteet koti, uskonto, isänmaa ja järjestynyt yhteiskuntajärjestelmä olisivat vieraita.

Nämä käsitteet ja arvot ovat vielä tänäänkin — niin uskoisin — jokaisen suomalaisen aliupseerin ajatusmaailmassa kulmakivinä silloin, kun hän itsensä, valveutuneen yhteiskuntajärjestelmän työntekijänä, tarjoaa palveluksiin.

Nyt voidaan ehkä kysyä: Minkälaisia ovat miehet, jotka yhä lisääntyvässä määrin hakeutuvat tähän ammattiin?

Vastaus on selvä: He ovat aivan tavallisia suomalaisia suoraselkäisiä miehiä, jotka ovat omaksuneet itselleen kannan kurinalaisesta, valveutuneesta ja järjestyneestä yhteiskunnasta, johon puolustuslaitoskin kuuluu ja jossa nämä periaatteet itselleen selvittänyt mies voi hyvin ja menestyksellisesti työskennellä.

Tämä ei suinkaan tarvitse olla kutsumukseen liittyvää. Mutta sen täytyy olla määrättyllä tavalla eräänlaista itsekritiikkiä. Itsekritiikkiä siinä mielessä, että pystyy selvittämään itselleen ne normit, jotka ammatin sisäinen rakenne niin selvästi sanelee.

Miehen, joka ammattiin hakeutuu, on jo alun alkaen tehtävä henkilökohtaiselle persoonalleen tietoiseksi kysymykset, jotka palvelevat ennenkaikkea kokonaisuutta. Koko isänmaata ja sen ympärille rakennettua lakisääteistä yhteiskuntajärjestelmää.

Vasta tällöin voidaan puhua määrättyistä ammattikäsitteistä.

Vasta tällöin voidaan ymmärtää suomalainen aliupseeri, kukin paikallaan, omassa tehtävässään yhteiskunnan rakentavien elimien kokoavana ja lainalaisuuteen kuuliaisesti kuuluvana yksilönä.

Väepeli Sulo Ollila

SATTUVASTI SANAISTUA

Kersantti antaa hyökkäyskäsä:

— joukkue hyökkää edessä olevalle mäelle, tuhoaa vihollisen ja pureutuu mäkeen.

— Ääni joukosta: — Herra kersantti, pitäskös minun imeytyä, kun tekohampaila ei voi oikein pureutua.

Hirvilupia tuli varuskuntaan niukanlaisesti ja niinpä Japo lohkaisi kerran: — Tällä kertaa antoivat lupia vain varttuneemmille metsästäjille.

Puutavaran ehtymisen ehkäisemiseksi ja aseistariisunnan edistämiseksi on ryhdytty myymään hyökkäyskäsäskyissä olevia lähtökynnyksiä. Saas nähdä, milloin menee kaupaksi viimeinen. Sitten ei voidakaan enää antaa hyökkäyskäsäkyä.

Oppitunnilla pst-komppaniassa:

— Mitkä ovat tykin pääosat?

— Ressu, rööri ja rattaat, herra ylikersantti.

Syksyn sota

Sodanuhka oli olemassa. Pataljoona oli harjoituskokoonpanossa toimien saanut koulutusta ja suorittanut erilaisia ammuntoja Kyläjärven leirialueella. Syyskuun loppupuolella siirryttiin jälleen kasarerialueelle. Kaikkien mieliä askarrutti yksi asia — sota. Olihan viime päivinä liikkunut erilaisia huhuja siitä, että yleismaailmallinen tilanne näytti väistämättä johtavan sotaan. Syyskuun 29. p:nä sodanuhka näytti käyneen toteen. Mm. radiosta kuultiin vihollisen tunkentuneen Lapin alueelle. Sodankylääkin pommitettiin. Taistelujen kumu kuului pohjoisen suunnasta. Pataljoonassa elettiin lähtötunnelmissa. Tiedettiin lähdön olevan edessä. Ajankohta vain ei ollut kenenkään tiedossa. Oli vain erilaisia arvailuja.

Tuon kyseisen päivän iltana komentopaikalle saapui huolestuneen näköinen prikaatinkomentaja esikuntapäällikkönsä kanssa. Pataljoona sai tehtävän, joka edellytti nopeaa siirtymistä pohjoiseen. Tilanne oli epäselvä. Tilannetiedot olivat varsin niukka.

Illan pimeydessä pataljoona lähti liikkeelle kohti tuntematonta. Vihollisen ilmatoiminta oli vähentynyt pimeyden mukana, mutta vihollisen sissien tiedettiin toimineen varsin aktiivisesti. Marssi edistyi jääkäreille ominaisella ripeydellä. Ensimmäinen kosketus viholliseen saatiin Ylä-Postojoella, jossa vihollinen oli tuhonnut joen yli johtavan sillan. Pimeässä kului aikaa varsin runsaasti, ennen kuin saatiin selvyyttä tilanteesta ja aloitettiin joen ylimeno kahlaamalla. Ei auttanut pataljoonan esikunnankaan muu kuin tarttua jääkäriin ikiomaan liikuntavälineeseen. Tarmoa uhkuvat pioneeritkin pääsivät tositoimiin ryhtyessään rakentamaan siltaa ajoneuvoja varten.

Vihollinen ei suuremmin häirinnyt marssia tämän jälkeen. Ilmeisesti alueemme arktinen ilmasto ja vihollisen tottumattomuus siihen, sekä toimintaan meikäläisissä olosuhteissa heikensivät vihollisen taistelutehoa. Tämä antoi vain lisää katetta sille väitteelle, että metsä, pimeys ja alueen tuntemus ovat edelleenkin parhaat liittolaisemme.

Aamun valjetessa pataljoona saavutti tavoitteensa suorittaen reippaan ja menestyksellisen hyökkäyksen, huolimatta pitkästä ja uuvuttavasta marssista. Tästä varsinaisesta ensimmäisestä tulikoikeesta selvittiin vähin tappiopin. Seuraava taistelu käytiinkin sitten nuotioita vastaan. Siinä pataljoona kärsi ainoan ja musertavan tappionsa koko sodan aikana.

Taistelu oli sitkeää ja raivokasta. Ja niin siinä sitten kävi, että kylmä elämä peri voiton lämpimästä kuolemasta.

Pahojen aikeittensa toteuttamisessa vihollinen turvautui myöskin ydintaisteluvälineisiin pataljoonan sitkeän torjunnan murtamiseksi. Tehokkaan tiedustelun ansiosta oli saatu selville tarkka ajankohta, jolloin vihollinen käyttäisi ydinräjähteitä. Joukot olivat siis täysin valmistautuneita toimimaan myös ydinhälytyksen aikana. Vanhan kullanhuuhtontapuron varteen perustetulla puhdistuspaikalla suojelujoukkue puhdisti eniten saastetta saaneet joukot. Käsitteilyyn tulevia toiminta alussa ehkä hieman hymyilytti, mutta kyllä siinä hymy hyytyi puron raikkaan veden mukana. Tulevien jääkäripolvien rauhan ajan suojelukoulutuksen tehostamiseksi uhrattiin runsaasti filmiä erilaisten opetuselokuvien laatimista varten.

Seuraavien päivien aikana vihollisen toiminta tien suunnassa vilkastui ja se tuntui saavan jatkuvasti lisää joukkoja. Vihollisen hyökkäykset kuitenkin torjuttiin. Joutuipa komentopaikankin lähipuolustus lujille, kun vihollinen yön pimeydessä soluttautui aina komentoteltalle saakka.

Omien päävoimiemme siirrot vihollisen lyömiseksi olivat sujuneet hyvin. Pataljoona sai luopua sitkeästä torjunnasta tien suunnassa ja väistyä puolustamaan jatkotoiminnan kannalta tärkeitä portinpylväitä. Omien joukkojemme hyökkäys onnistui. Vihollinen saatiin lyötyä ja näin rauha palasi Lappiin.

Sen suuremmitta juhlallisuuksitta rauhan todettiin tulleen ja ryhdyttiin kokoamaan ja huoltamaan joukkoja paluumarssia varten. Paluumarssi suoritettiin sitten sulassa sovussa vihollisen joukkojen kanssa. Sovussa myöskin tiekarhun kuljettajan kanssa, joka kutsuttiin lounaalle kenttäkeittiölle. Tämä siksi, että pataljoona ehtisi lähteä liikkeelle marssitauolta ennen kuin tiekarhu pehmittäisi tien pintaa.

Ylä-Postojoen ylimeno ja Tankavaaran torjuntataistelut tulevat säilymään varmasti kaikkien mukana olleiden mielessä. Rauhan-ajan aseveli-illoissa muistellaan vielä monesti näitä menestyksellisiä taisteluita, ja tullaan toteamaan — olinhan siellä minäkin.

Yli. Raimo Jääskeläinen

SA/INT 2000

RUUSUINEN TULEVAISUUDENKUVITELMA

Demokratiaa laajennetaan näinä aikoina suuntaan jos toiseenkin kaikkialla, missä sitä on laajennettavaksi. Maassamme olivat eritasoisten oppilaitosten hallintouudistukset syksyn suosituin puheenaihe, kunnes veroliput ja -näyttelyt pudottivat sen armotta listan kärkipaikalta.

Varusmiesten elämään ovat demokratisoimispyrkimykset tulleet sosiaali- ja viimeksi varusmiestoimikuntien muodossa. Vaikka em. toimikunnat ovatkin luonteeltaan lähinnä ehdottavia vaille laajempaa päätösvaltaa, on uutta ja puolustuslaitoksen piirissä erikoista, että esimerkiksi sosiaalitoimikunnassa painaa teoriassa ja miksipä ei käytännössäkin alokkaan mielipide täsmälleen yhtä paljon kuin kenraalin, mikäli kenraali ei toimi puheenjohtajana, jolloin hänen äänensä normaalin kokouskäytännön mukaisesti ratkaisee äänestyksen päättyessä tasapeliin.

Korkeakoulutasolla demokratisoimiskampanja on tällä hetkellä juuttunut kinasteluun yksi mies — yksi ääni — periaatteesta. On oletettavissa, että keskustelu laajenee ennen pitkää koskemaan myös oppi- ja ammatikouluja, myöhemmin jopa kansakouluja ja lastentarhojakin. Kun joskus tulevaisuudessa jo nuorena vallankahvaan tarttuneet tulevat asevelvollisuusikänsä, on luonnollista, että he haluavat käyttää valtaansa myös Puolustuslaitoksessa.

Vuonna 2000 lienee yksi mies- yksi ääni -periaate vallannut Intinkin. Ajatus avaa tämän päivän varusmiehen eteen huikaisevia tulevaisuudenkuvia:

Viikottaisen koulutusohjelman laatii yksikön koulustuotoimikunta, jonka itseoikeutettuna puheenjohtajana on yksikön päällikkö. Lisäksi siihen kuuluu 1 upseerien ja 1 aliuupseerien edustaja sekä edustaja kustakin yksikön ryhmästä. Mikäli ohjelmaan joltain taholta pyritään sisällyttämään sulkeisjärjestyksen harjoittelua, taistelukoulutusta, tarpeettoman pitkiä jotoksia tai muita vaivalloisia "aineita", voidaan moiset yliammutut ehdotukset alistaa äänestykseen. Vuonna 2000 voidaan koulutus tuki hoitaa jo värielokuvien ja -television avulla. Käytännön harjoittelua varten voidaan hankkia leiri- ja ampuma-alue esim. Hawaijilta, edellyttäen, että kantahenkilökunta luo-puu leirirahavaatimuksistaan. Kuljetuskaluston ke-

hitys tosin mahdollistanee silloinkin yöpymisen kotona, mutta miksi Hawaijilta oikeastaan pitäisi tulla kotiin yöksi?

Muonitustoimikuntaa johtaa huoltopäällikkö ja jäsenenä ovat ruokalan aliuupseerien ja työntekijäin edustajat sekä yksi varusmies jokaisesta perusyksiköstä. Toimikunta laatii muonitussuunnitelmat, joihin ei luonnollisestikaan ole sisällytetty vanikkaa, kaalikeittoa eikä kaurapuuroa. Pääruokalajeina vuorottelevat porsaankyljykset, lintupaisti, poronkäritys ja pihvit, jälkiruokana on jäätelöä ja etelän hedelmiä. Aamukahvin kera tarjoillaan ainakin sunnuntaisin täytekaakkua, iltapalan muodostaa lohi- tai kinkkuvoileipä, joka huuhdotaan alas keskioleulla. Kerran viikossa iltapala nautitaan Kantakievarissa musiikin ja tanssin kera. Niukkojen määrärahojen johdosta jouduttaneen jokainen saapumiserä tosin säästölomauttamaan palvelusajan pituudesta riippuen 200—140 päiväksi.

Lomista päättää joukko-osaston komentajan puheenjohtajalla toimiva lomatoimikunta. Jäsenistön muodostavat yksiköiden päälliköt ja kunkin yksikön upseerikokelaiden, ryhmänjohtajien, jääkäreiden ja alokkaiden edustajat. Sanomattakin on selvää, että uuden organisation jälkeen eivät varusmiesten painajaisunissa kummittele pahamaineiset bumerangit. Suurimman ongelman muodostaa viikkovapaiden järjestäminen joka viikko myös päivystäjille sekä HK- ja vartiomiehille. Pulma voidaan ratkaista värvämällä näihin tehtäviin vakituista palkallista henkilökuntaa.

Kehitys kehittyy ja armeijan tulee seurata aikaansa. Edellä maalailtu uusi organisatio olisi kenties omiaan vähentämään valitettavan yleistä puntausta, lintsasta ja ehkä myös aseistakieltäytymistapauksia. Aivan varmasti se myös lopettaisi vaatimukset armeijan lakkauttamisesta ja yksipuolisesta aseistariisunnasta. Järjestelyn mukanaan tuomista eräistä hankaluuksista olisi merkittävin armeijan laajentaminen riittävän nopeasti vastaanottamaan asepalvelukseen tasa-arvoisuuden nimissä vaativat naisihmiset.

Alikersantti Jarmo Mäkinen

HÄN ELI VAIN SYKSYSTÄ JOULUUN!

Kas niin, kukas se olikaan, sehän oli niin tuttu sana.

- jaa, sehän oli Aleksis Kivi: syntyi 10. 10., kuoli 31. 12.
- eipäs ollut pitkä elämäntaival. Olipas nerolapsi, no joo . . .
- niinhän tää RAUK kestää syksystä jouluihin — ja paljon kerkiää tapahtumaan. Monta ajatusta ja hikipisaraa siinä vain on.
- sitten se vasta alkaakin, kun tämä Aukki loppuu, soo poijjaat ! ! !
- näiks sä muuten sen A Kiven filmin: "Minä elän?" hianoo, joo.
- sehän olis ollu ratikaali, jos olis nyt elänyt. Muttei porno.
- se kuvasi kotia ja niiden veljesten elämää kauriisti. Niitähän oli 7, niinkuin jääkärikomppanian ryhmässä. Ja Juhani oli niinkuin ryhmäjohtaja. Oli sillä melekoni purnari ryhmä.
- mutta "viimein tulee hännänhuippu, pikku-Eero liukas luikku, Jukolan tiuskea rakki". Kyllä se oli melkonen räveltämään.
- oli net vähä yksittäistaistelijoita, ei niillä ollu, eihän, oikein tuota taistelijapariopetusta, mutta silti net opetti toisiaan.

- niijien joulutouhukin oli vähän railakkaa hommaa, mutta oppi net.
- mites met vietetään joulua. Mun pitäs koettaa värkätä vähä joululahjaakin kotopuoleen. Onhan tässä joku väli aikaa aina.
- mulla taitas vetää joululoma kii. Mitähän niille keksis. Tekihän net isäkin lampunkuupia sota-aikana. Voishan sitä jotain vuolla.
- moon kuulu, että tuolla joku ompelee, mutta mä meinaan tehdä oikein hienon kirjan, panna siihen vähä runoja ja hienoja kuvia.
- eiköhän koeteta saaha joku komppaniailta ennen joulua ja kilpailu, niin että sitte olis joulujuhla yksikössä sellanen, että kotikin tulee mieleen. Osaaks sä sen "kodin kynttilät lämpöisin liekein—" samallahan voisi keksiä muitakin lauluja. Mulla olis jo yksi: "juokse porosein . . ." Eikä net osaa tuota "jääkäri morsiantakaan."
- kuule, mutta tieräks sä mikä on se kiltta? Ei se tupakka, "Ventti" on sitä halvempaa, mutta mä tarkoitan sitä "JP 1 Kilttaa". Eiks sillä oo oma merkkikin. Isälle olis se kiltapuukkokin joululahja. Siinähän samalla tulis autettua asiaa. Joo joulunahan on vähän herkkää . . .

Musta Sulka.

Sodankylän Sotilaskotiyhdistyksen
tervehdys

Lapin Jääkäripataljoonalle

KAAMOSAJAN LAPPIA

Pitkään on viipynyt pimeys Lapin aamun yllä. Josakin tuolla yhdeksän tienoilla on valju hämärä hii-pinyt voittamaan pimeyden ja osoittanut näin kaa-moksen päivän saapuneen. Oikeastaan ei voi lainkaan puhua päivästä, sillä onhan se vain kaksi hämärää vastakkain. Keskipäivän aikaan rusottaa eteläinen taivaan ranta purppurassa, kertoen Lapin asukkaalle, että aurinko on jossakin siellä näkymättömissä.

Yksinäinen hiihtäjä kaaloo uppolumessa pitkine porosuksineen. Rytmiikkäästi pöllähtää pakkashuuru hiihtäjän suusta, korkeakaulainen villapaita on kas-vattanut huurretta leuan alle ja jääpuikot komeilevat hiihtäjän kulmakarvoissa ja parransängessä. Het-keksi pysähtyy hiihtäjä suuntaansa tarkistamaan kos-kemattoman aavan reunassa. Vaivaisen varvut tör-röttävät hangen alta sormimaisen jäykkänä. Muuta-maan pajun oksaan on jäänyt ruskalehtiä. Sauvan kopaus pudottaa ne hangelle, jossa ne koreilevat rus-keuttaan oudon orpoina. Riekkoparvi on risteillyt suonreunakoivikossa syöden silmuja köyhäksi ei-neekseen. Näitten lumikanojen jäljet risteilevät han-gella kuin helminauhat. Odotan niitten pomppaavan siivilleen tuuhean kuusen tyvestä. Mutta eipäs. Ne ovatkin kerääntyneet keskelle aukeata, jossa ne komeilevat valkoisena pallorypäänä.

Peokku-peokku-peokku, räkäkäkää, ne huutavat minulle, rauhansa häiritsijälle ja lentää viilettävät kuruun.

Rämeen toisessa reunassa on kettu polveillut näl-käänsä, saalista etsien. Latuni sivuaa sen reittiä ki-vutessani tunturin rinnettä. Kärikkäkoivut ovat saa-neet suojakseen vahvat lumitököt. Jyrkässä kallio-

rinteessä on suuri taiteilija muovannut puron lirusta mahtavan paannejäätikön, jonka kovan petollinen pinta kiiltää kristallimaisena. Kunhan tuohon ei ku-kaan laskettelisi. Mutta ketäpä täällä erämaassa olisi siihen ansaan menossa . . .

Samalla silmäni iskeytyvät jäätikön yläpuolelle, jossa muutaman sadan metrin päässä kaivaa poro-partti hangen alta jäkälää ruuakseen. Taivasta vas-ten näyttävät kisurat kuin leijuvan ilmassa. Tokan liepeiltä tapaan ahman laukkajäljet. Saalistaan on tuokin vaaninut, mutta tuli häirityksi. Pian se taas palaa takaisin, kunhan latuni tästä etenee kauem-maksi . . .

Sankka, eksyttävä sumu leijuu tunturin laella. Mi-nun on kompassista tarkistettava suunta. Varovasti laskettelen rinnettä, peläten koko ajan sukseni ka-rahtavan hangen alla olevaan kiven särmään. Tun-turin juurella kyyhöttää yksinäinen eräkämpä har-maudessaan. Lumi sen oven edessä kertoo majan au-tiudesta. Ruosteiset oven saranat narahtavat työn-tyessäni kämppään. Hämärässä loukossa odottaa puupino, ruutikuivia keloja, joitten päälle edellinen matkalainen on valmiiksi vuollut sytykkeet, kiehiset. Ahnaasti tarttuu tuli kiemuraisiin, toistensa selkään kaareutuviin lastuihin, ja hetkessä leimuaa iloinen tuli kaminassa, jonka kylki punottaa muutamassa minuutissa. Hitaasti leviää lämpö kämpän sisälle mustan kahvipannun poristessa kaminan päällä. Ik-kunalla olevan kynttilän valo tuntuu kodikkaalta täällä yksinäisyydessä, jossa pitkän yön aikana riit-tää vaeltajalle aikaa omille ajatuksilleen. Täällä pi-meyden ja suuren erämaan keskellä tuntee ihminen pienuutensa . . .

Pentti H. Tikkanen..

SODANKYLÄLÄISET

SOKOS-tavaratalomme ammattitaitoiset toimi-henkilöt, nykyaikaiset tavaravalikoimat ja nopeat toimitukset takaavat Teille parhainta palvelua!

NYKYAIKAINEN —

MONIPUOLINEN

SOKOS

SODANKYLÄ

SODANKYLÄN OSUUSKASSA

SODANKYLÄ — PUH. 36

PUKINKONTTIIN

runsaat valikoimat SUKSIA, KELKKOJA,
LUISTIMIA, LELUJA

VÄRI- JA TAPETTI

V. SIMONEN

SODANKYLÄ

SAUNAJUTTUA

Se on sitten ihmeellinen, nimittäin suomalainen sauna. Itse me sitä kiitämme ja ylistämme. Vieraat viedään nauttimaan tavallisesti suomalaisesta saunasta, olkoon se sitten vanha, kunnan savusauna tai nykyaikainen sähkökiukaalla varustettu. Entisaikojen suomalaisille se oli tavallisen puhdistautumispaikan lisäksi melkein ainoa autuaaksi tekevä lääke moninlaisiin tauteihin. Milloin kuppari iski sarvensa uhrinsa kipeään selkään, toisinaan taas lapsenpäästäjämuori saattoi parkuvan maailmaantulokkaan pinteestään, välistä taas vanha ja kokenut, taikvoja tunteva poppaukko paranteli saunan lauteilla kipeitä paikkoja salaperäisesti mumisten

Kaiken tämän ihmeellisen ja hyvän lisäksi sauna on vielä paikka, jossa kaikki kovat kilpailut käydään uudestaan. Hikinen hiihtäjä tuntee autuaallisen olon saunan löylyn mukavasti hyvällä väsyneitä jäseniä. Ensimmäiseksi lauteille ehtinyt nauttii tavallisesti tästä turtuneesta tilasta. Mutta annappa olla, kun seuraava ladulta ehtinyt ennättää kaveriksi, niin jo hiihdetään ja lujaa.

— Mitenkä meni, siitähän se tavallisesti alkaa.

— Jos minulla olisi ollut pitävämmät sukset . . . Jos ei olisi ruvennut pistämään, jos olisi ollut kovempi latu ja jos ja jos . . . siinä tyyppi saunavieraasta, joka puolustelee omaa tappiotaan.

— Kuule, kun alkoi miestä lappaa selkä edellä vastaan, niin silloin päästelin kaikki pellit auki. Kyllä nyt olisi saanut olla vaikka itse latujen kuningas, niin päänahkan olisin kynynyt . . . siinä itsevarmuutta, joka purkautuu löylyn lämmössä kaikkien kuultavaksi.

Uskotaan, että näin olisi käynyt ja annetaan hiihtokuninkaan päänahan roikkua ainakin saunassaoloajan katon rajassa komeasti nylettynä.

— Kuule, kun minä tulin ampumapaikalle ja olin jo ampunut ensimmäisen laukauksen, niin huomasin, etten ollut vääntänyt oikeita pykälää. Sinne meni ensimmäinen laukaus tuulen ja hännän väliin . . .

— Pystystä en saanut varmaan mitään, olin jo niin poikki siinä vaiheessa, että kädet kävivät kuin horakassa . . .

— Sinne ne vingahtelivat ylös kaikki, mikä lienee, kun ei ota sattuaksen tänä keväänä . . .

Siinäpä vasta kovia laukauksia. Tuntuu melkein siltä, että lauteillakin vingahtelee kiukaan kiukkuisesti ärjähtäessä ja että ne hutilaukaukset saattavat sattuua. Ampumahihtokilpailuitten jälkilöylyissä on kovin ahdasta lauteilla, kun sinne mahtuvat kylpijöttien lisäksi sukset, rikkoutuneet sauvat, rasvapurkit, hiertynet selät. Ei ole ihme, vaikka hutilaukauksia väistellässä menisi suurin osa saunautinnoista. Kuulin kerran erään kilpailun johtajan sanovan alkupuhuttelussaan ennen kilpailua, että ampukaa pojat sitten ampumapaikalla niin hyvin, ettei lauteilla tarvitse väistellä ohiammuttuja.

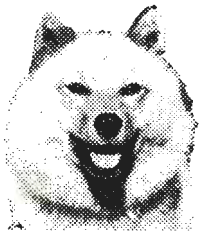
Aika nasevasti sanottu.

Metsämiehet ovat myös tunnetusti kovia löylymiehiä. Löylyn lisäksi saunaan tuodaan vielä saalis, tämäkertainen ja lukuisat aikaisemmat kaadot.

— Kyllä se oli sitten, kun meinasi päästä menemään aivan nokan edestä se ensimmäinen Junnu. Kuulin, kun ajo tuli ja tuli lähemmäksi ja lähemmäksi, mut-

LAPIN KULTA
tunturipurojen raikkautta

TORNION OLUT OY

ALJO- KENNEL

kasvattaa Suomen pystykorvia, Karjalankarhu-
koiria, Jämtlannin pystykorvia harmaita pysty-
korvia ja Lapin porokoiria. Pentuja jatkuvasti
saatavana.

MATTI KUIVILA

Sodankylä, Lapintie 26, puh. 273

VALOKUVAAMO

Sotilaiden kuvauskeskus
(värinkin takki)

ROIFOTO

Rovaniemi - Kansankatu - Puh. 3450

MAASEUDULLE POSTIPALVELU

ta sitten se lakkasi kokonaan. Tuli katko. En osan-
nut odottaakaan parkkarin tuloa, kun sitten näin
vain vilauksen siitä. Oli siinä junnussa kokoa . . .

— Se on sitten kumma jänis tuolla Ämpärisaaren ta-
kana. Mikä lienee Lapin noita. Jo alkusyksystä se oli
valkoinen ja lampaan kokoinen, valehtelematta. Ei
sen perässä mikään koira pysy eikä siihen haulit
ota . . .

Suhdetoimintapaikkana sauna on verraton, ainakin
täällä meillä. Ajatellaanpa, kun ulkona on runsaat
kolmekymmentä pykälää pakkasta ja vieras viedään
sata-asteiseen löylyyn . . .

— Äh . . . ja puh . . . kyllä tämä on poikaa. Tämä se
vasta. Kyllä teillä on hyvä sauna.

Annamme vieraan puhkua hikeään ja hyvänolon
tunnetta, viskaamme kiukaalle kipun mieheen. Är-

hävästi sähähtää tulikuumat kivet. Vieras painaa
harteitaan kyyryyn.

— Jos tuota pistäytyisimme altaassa.

Kristallinkirkas veden pinta särkyi sadoiksi aal-
lonkohoumiksi ja punaisena ähöttävä ihomme kät-
keytyy veden alle. Verkkaisesti vedellen, nauttien jo-
ka solullamme uiskentelemme mutkan altaan syvässä
päässä. Vieraamme näyttää nauttivan olostaan hän-
kin. Matalassa päässä pysähdymme, keskustelemme,
neuvottelemme, pääsemme yhteisymmärrykseen.

— Jos otettaisiin pienet löylyt päälle . . .

Raukea olo turruttaa jäsenemme sulkiessamme
saunan oven jälkeemme. Mitä me olisimmekaan il-
man saunaa, emme ainakaan suomalaisia . . .

Pentti H. Tikkanen.

— KUUME —

Syksyisin, määrätyn päivän tienoilla, iskee varuskunnan muutamiin miehiin kuume. Se ei kaada potilasta sänkyyn, päinvastoin hän tuntee itsensä enemmän kuin terveeksi. Silmiin tosin ilmestyy outo kiilto, joka lienee peräisin jostakin, hyvin kaukaisilta ajoilta. Ei edes hellä vaimo, tai julma hellapoliisi, ruuskamuikku, ei kertakaikkiaan mikään pidä miestä sängyssä. Kuumeen ulkopuolisia merkkejä on siihen sairastuneilla punainen pänlaki ja asejen torvelo. Puheet käyvät täysin holtittomiksi.

— Ensi kuulla ei sitten syödä meillä muuta kuin 'nimismiehen lehmän lihaa'.

Muutamat, harvat tietenkään eivät ole parantuneet edellisen syksyisestääkään kuumeesta ja tälle "kronikolle" ne vasta lastut lentelevät:

— Kaksitoistajalkainenkos se sinun kontturasi jo on.
— Tuolla kairassa on kuulemma sellainen elukka, jolla on sinun korvamerkki ja vuosiluvut: 1967, 1968 ja 1969 lautasilla.

— Joko se sinun nautasi on kasvanut tarpeeksi suureksi? Eikö se kohta kuole vanhuuttaan?

Ja sitten ne omakohtaiset suunnittelut kuumeen parantamiseksi:

— Siellä se juoksee liekassa, hihnavasotin sen jo toissa keväänä. Senkun menee ja ottaa vaan . . . kantovaivat.

— Na, killa mitäpä tuota kantamaan, tulleeahan se itsestään auton viereen.

Kun sitten ylemmät viranomaiset määräävät, kuumeen poistamiseksi, maksullista reippailua vapaassa luonnossa, niin punotaan resepti, joka auttaa.

— Ajo tuolta, ajo täältä, . . . naa killa meinaan sen naakimalla.

— Hyökkäämme avorivissä aseet laukaisuherkinä tämän kannaksen kautta, sivustalta tukee kolmonen, joka harhailee suunnitelmallisesti vasemmalla. Tuhoamme kuumeen aiheuttajan tuossa jokivarressa. Lisäjoukkoja kootaan parhaillaan Sodankylässä hyökkäyksen jatkamiseksi. Lentorynnäköinti saata-vissa 5 minuutin kuluttua. Potilasevakuointiin varattu helikopteri.

— Itse parannuskuuri on yksinkertaista: Seistä tölötetään silmät särenpunaisiksi, niisanotussa passissa. Välillä liikehditään sen verran, että jokunen kuumeen aiheuttaja pääsee livahtamaan passin läpi. Mahdollisesti harjoitetaan mukana olevalla aseella ohiamunntaa sadan tai kuudensadan metrin päästä, päästetään vinkuintiaanikiljaisu: — kaatuu . . .

Kaverit puolestaan päästelevät mylväisyjä ja murahtuksia . . . anteeksi, painomuste ei niitä näy toistavan.

Kun sitten on verrytely muutama sata kilometriä tai vähemmän sairastuneet pari kilometriä, saataan siellä kuusen oksien kätköissä havaita yllättäen se kuumeen aiheuttaja, todellinen pasilisko. Silloin veret hyytyy, kuten asiaan kuuluu, kuumeeseen sai-

TOIMITUKSEN NURKKA

Syksyn kurakelit ovat hävinneet kaamoksen pimeyteen. Etupyörän toimituskaudella on "Jönssi" evl Suviniemi lähtenyt Syrjä-Suomeen Haminaan ja tilalle on tullut majuri Ilkka Halonen.

Ensikumien aikoina käväisi Jukka pitämässä viimeisen harjoituksen Ilkan ja Vehviläisen Eeron kanssa. Harjoituksen aiheena oli jo perinteelliseksi muodostunut, jokasyksyinen hirviähti, pienine sivuharjoituksineen. Mutta siitä sitten joskus enempi.

Everstiluutnantti Jukka ja rouva Kyllikki Suviniemelle kauniit kiitokset napapiirin pohjoispuolella olostä ja paljon onnea ja menestystä sinne Syrjä-Suomeen.

Ampumaradalle on noussut komea rakennus. Enää ei tarvitse pakkasessa hytisten työntää "pottua naamaan". Sotilaskotikin perustaa sinne myyntipisteen, joten vihreät sisaret tulevat entistään lähemmäksi ruudinsavua ja etulinjaa.

Esikunnan ikkunasta katsellessa tökkää silmään vihreän männikön keskeltä valkoisena paistava, toistasataametrinen kasarmirakennus. Kerrotaan, että helmikuussa se nielaisee ovistaan sisään alokkaita. Samaisen katon alla on sauna ja päävartio ja mitä kaikkea tuleneekaan.

Autohallin ja Sodankylän korjaamon takana on pitkä kylmävarasto valmiina käyttöön. Siihen pesula ja vaatetuskorjaamo nytkähti käyntiin syyskuun alussa. Ollaan siis rakennustoiminnan loppusuoralla.

Tämä Etupyörä on muuten vanha lehti. Tässä pätkä 21. 12. 1925 ilmestyneestä Etupyörästä:

TAIPALEELLE LÄHTIESSÄ

Nyt se siis alkaa pyöriä. Hiljalleen ensin ja hiukan epävakaisesti kuten ainakin alottelevan pyörämiehen etupyörä.

Se ajatus oli jo hiljalleen yksityisissä aivoissa askartanut, että tällainen ajatusten yhdistäjä meillä pitäisi olla, vaikkei tuumasta vielä uskallettu sen suurempaan toimeen ryhtyä, kunnes Terijoellekin oli löytänyt tiensä uskaliaitten pioneerien jyräkö "Hakku". Sen ei tarvinnut kuin kerran vain iskeä meitä hämmästyksellä ja me ymmärsimme, että tässä tarvitaan rohkeutta ja sisua, ja niin me hyppäsimme pyörämme selkään, aluksi tosin silmät ummessa ja sanoimme, että antaa vain parskaa. Ja nyt kun on kerran saatu liikkeelle varma huhu "Etupyörän" ilmestymisestä, uskallamme jo hiukan ravahduttaa silmiämme ja katsoa hiukan eteenkin päin.

Siis pyörämiehet ja muut lehtemme ystävät, tehkää "Etupyörä" ensimmäiseksi sotilaslehdiksi ja levittäkää sitä tilaamalla se itsellenne ja koteihinne. Kaikkeen tähän voitte tehokkaasti vaikuttaa. Kuta vilkkaammin Etupyörä pyörii, sitä suurempaa huvia ja sitä enemmän sisältöä se tuo kasarmielämän yksitoikkoisuuteen.

Lopuksi toivotamme hyvää joulua koko lukijakunnallemme."

Niin siis nytkähti 44 vuotta sitten Etupyörä liikkeelle. Etupyörän tulevaisuuteen uskoivat silloiset pumpput. Silloinen Etupyörä on ilmestynyt noin kerran kuukaudessa, tosin sanomalehtimuodossa. Viimeisin yhtäjaksoisessa Etupyöräien ketjussa on päivätty syyskuulle 1939. Sotien ja Vaasan aikana ketju katkesi. Mutta historiaa talletetaan jälleen.

Pataljoonan 50 v:ksi tulo ja juhlaulkaisun teko lähestyivät. Siitä juhlaulkaisusta on kerrottu toisaalla tarkemmin, joten siitä ei muuta kuin, että muistathan sinäkin suorittaa ennakkotilauksesi määräaikaan.

Joulukin tulee kohta tämän Etupyörän ilmestymisen jälkeen. Toivotan vain toimituksen puolesta Joulu Rauhaa kaikille Etupyörän lukijoille, oikein suurella J:llä. Niin ja heti päälle Onnekasta Uutta Vuotta 1970.

Pee-Tee

rastuneella. Kädet vapisevat ja ajatuksissa välähtää monenmoista:

— Siellä se on, nyt jos koskaan, se hellapoliisikin röyhittää rintaansa, kun tuon kotiin raahaan. Entä kaverit. On se pollemaa näyttää heille saalis.

Hetken kestää hillitön ammunta. Komea kruunupää tai nupo laukkaa satasen pari, saattaa jäljityttää muutaman kilometrin, ennenkuin suvaitsee antautua.

Kuume on pois, muta sen jälkitilan parantaminen vaatii miehiset lääkkeet. Prosentuaalisesti mahdollisimman korkeinta irvistettävää kulautetaan kurkuun.

Parantumisen merkiksi ammutaan kaikki patruunat ilmaan ja odotetaan potilastovereita. Kun he lo-

pulta, pitkän odottamisen jälkeen ryntäävät paikalle, alkaa selostustilaisuus:

— Jumalauta, että se oli vähällä mennä karkuun. Pikkusen välähti kuusten välistä ja siihen lasautin, lonkalta suoraan. Juoksi piru vielä parit saat. Mutta niin oli hyvin sattunut, että siihen veti oikoseksi.

— Jo on komee härkä.

—Härkä?, nupohan tämä on, etkö sinä sen vertaa . . .

— Onko tässä ne vuosikertamerkit lautasilla- — Merkitön tämä on.

— Hyvää lihaa siitä ainakin tulee.

— Jo vain. Mutta kuinkahan monella se kuume vielä jatkuu . . .

Pee-Tee

SOSIAALILAUTAKUNNAN TYÖKENTTÄ

Varuskunnan sosiaalitoimikunta on ollut nimettyinä jo lähes kaksi vuotta. Todellisuudessa sille määrätty työt on tehty aikaisemminkin, kukin virkapaikallaan, asiat ovat menneet "omalla painollaan". Sosiaalitoimikunta edesauttaa niin henkilökunnan kuin varusmiestenkin sosiaali- ja oikeusturvaa, sekä viihtyisyyden edistämisestä. Tähän saakka ei henkilökunta ole liioin voinut vaikuttaa varsinkaan viihtyisyyden näkökohtien lisäämisessä. Esimerkiksi yhteisten tilojen sijoittelu on ollut täysin suunnittelijoiden ja asiantuntijoiden määrättävissä. Sosiaalitoimikunnan kautta aloitteita tekemällä, nyt asukkaiden ääni tulee paremmin kuuluviin. Se, pystytäänkö suunnittelijoiden päätä kääntämään, on vielä näkymättömissä.

Nyt varusmiehet saavat esille omat mielipiteensä varusmiestoimikunnan puitteissa, jossa jäseniä on jokaisesta yksiköstä ja jonka puheenjohtaja on varuskunnan sosiaalitoimikunnan jäsen ja yhdysmies. Varusmiesten puolella sosiaalitoimikunnan työkenttä on erittäin laaja ja monitahoinen. Se käsittää varusmiesten palvelukseenastumiskuljetuksista koko varusmiesajan huolineen ja murheineen aina kotiuttamiskuljetuksien päättämiseen. Siihen väliin mahtuu monet kiperät ja tärkeät kysymykset, kuten sotilasavustus, oikeusturva, päiväraha, loma-aika, kuljetus, vapaa-ajan järjestelyt jne. Monestakaan näistä ei voida muuta kuin tehdä aloite ja sen pohjalta esitys yölöspäin. Mutta sekin on parempi kuin ei mitään.

Sana aloite on jo monta kertaa tullut tässä esiin. Varuskunnan sosiaalitoimikunta ei ole mikään päätävä elin varuskunnassa. Se voi, ja sen tulee esittää aloitteet varuskunnan päällikölle. Hän voi ratkaista oman toimivaltansa puitteisiin mahtuvat asiat ja

esittää esimiehilleen toimivaltansa ylittävät aloitteet.

Varusmiehet lähtivät toimikuntansa liikkeelle oikein rakettilähdöllä. Heti ensimmäisessä kokouksessa ryöpsäytettiin aloitteita, jotta esikunnan ovet olivat revetä paikoiltaan: Lapin lisä päivärahaan.

Siinä aloite, joka varmasti on paikallaan, sillä maksetaanhan kaikille palkannauttijoille jo se. Miksi ei siis varusmiehille. Saa nähdä, milloin asiaa puodaan eduskunnassa, vai eikö milloinkaan. Aloitteelle pitäisi saada rakettilähdö Sodankylästä Helsinkiin ja maali tarkasti eduskuntataloon.

Ruotsissa asuville matkakorvaus. Siinä toinen rakettin tarve ja osoite on sama. 10.000 ihmistä on tänäkin vuotena siirtynyt Lapista pois, suurin osa Ruotsiin.

Pataljoonassa tiedetään, että Ruotsissa asuvia varusmiehiä on paljon. Kuitenkaan he eivät saa lomalitteraa kuin Suomen rajojen sisälle. Herätkää, herat kansanedustajat kiistelemään tästäkin asiasta.

Kunnat informoitava työomatodistusten suhteen samalle aaltopituudelle. Eläköön, milloin tämä vähällä vaivalla kuntoon saatava juttu nytkähtää raitteilleen. Nyt työomatodistukset ovat samanlaisia kaikki, — paikkakunnalla ei ole työvoimaa; perhe on työkyvytön ja jääkärille on saatava loma, muuten talo ja tila menee pyllylleen.

Siinä sitä onkin esimiehille punnertamista, että tosi tarpeessa olevat pojat pääsevät työlomalle. Toivotaan, että tämäkin asia valistuksen avulla korjaantuu.

Paljon muitakin aloitteita tuli varusmiehiltä, mutta nämä olivat tärkeimmät. Alku on hyvä, toivottavasti jatkossa seuraa yhtä hyvää.

Pee-Tee

SATTUI...

Päivänä muutamana oli sattunut tallilla komenuksella olevan jääkäri Tuppuraisen tehtäväksi noustaa heinäkuorma. Sää oli kaunis, Polle virkku, ja lumi natisi kivasti reen jalasten alla. Ajomies oli hilpeällä tuulella, mielessään viime iltavapaan tanssit ja tyttö.

Kuinka ollakaan näiden iloisten mietteiden kannustamana tuli tallin nurkalla tehdyksi liian jyrkkä käänös, jolloin kuorma kaatui. Sekös Tuppuraista harmitti. Paikalle osui palvelustoveri Tappurainen, joka lohdutteli: "Mitäs tuosta murehdit, nostetaan kuorma ylös, ennenkuin tallimestari huomaa." Siihen Tuppurainen: "Ei helkkarissa nosteta, se tallimestari on näet sen kuorman alla. Sitähän minä kääntäessäni pelästyinkin, kun tuli eilen ajetuksi juosten, enkä vielä ole saanut "nuuskaa".

SODANKYLÄN ALIUPSEERIKERHO RY

Aliupseeriliiton 40-vuotisjuhlavuoden johdosta järjestettiin Sodankylän Aliupseerikerholla juhlatilaisuus 4. 10. -69.

Tilaisuutta kunnioitti läsnäolollaan mm LapJP:n komentaja evl K K Kuismanen puolisoineen.

Rovaniemen varuskunnasta oli saapunut 7 miehen soittoryhmä joka antoi juhlatunnelmaa kajauttelemalla reippaita säveliä illan aikana.

Puheita tilaisuudessa pitivät evl Kuismanen ja Upseerikerhon puheenjohtaja majuri Salmi, joka samalla luovutti komean pytyt kerhojen kesken kilpailtavaksi jossakin urheilumuodossa.

Juhlaesitelmän piti sotilasmestari O Turunen käsitellen historiikkimaisesti juhlijan liiton toimintaa vuosien varrelta.

Tilaisuudessa jaettiin Aliupseeriliiton myöntämät pronssiset ansiomitalit ylivääpeli Erkki Hautalalle ja vääpeli Sulo Ollilalle.

Hopeinen ansiomitali oli luovutettu sotilasmestari Olavi Turuselle liiton 40-vuotisjuhlussa 21. 9. -69 Helsingissä.

Vetistä syysotaa

Urheileva pastorimme Alpo Sirkka ja innokas ratamestarimme O Wallius

Käkisalmen läänin rykmentin veteraaneja

VIERAITA

RaUK

2/1969

KURSSILTA II/69 VALMISTUNEET

Tyytyväisin mielin totean asettamieni tavoitteiden tulleen saavutetuiksi kurssimme aikana ja voin nyt suositella Teille esimiesasemaa varusmiespalvelukseenne loppuajaksi. Kuitenkin tietyin varauksin, sillä en näe tulevaa tehtäväänne ollenkaan helppona, mikäli aiotte siitä hyvin tuloksin selviytyä. Esimiesasemassa olevalle henkilölle asetetaan varsin korkeat vaatimukset. Näistä erästä haluaisin jälleen uudellen korostaa — nimittäin omaa esimerkkiä. Ryhmänjohtajana Te joudutte aina olemaan ja toimimaan alaistenne parissa ja näinollen he omaksuvat Teistä joko hyviä tai huonoja vaikutteita. Vain hyvän esimerkinne avulla Teille avautuu muun muassa mahdollisuus lisätä arvovaltaanne alaistenne silmissä ja entistä paremmat mahdollisuudet vaatia alaisiltanne täysipitoisia suorituksia. Sensijaan huonon esimerkin tarjoavalla ryhmänjohtajalla ei ole vaatimuksiin alaisten mielestä perusteita. Katsoisin perusyksikössä toimivan ryhmänjohtajan olevan erittäin keskeinen henkilö alaistensa kasvattajana ja kouluttajana, jolla oman esimerkkinsä voimin on mahdollisuus lisätä tai vähentää yksikkönsä arvostusta pataljoonassa.

Hyvät oppilaani! Odotan Teiltä edelleen paljon. Arvostelen suorituksianne vasta sen jälkeen, kun totean, miten olette aikananne menestyneet käytännön tehtävissä. Te, jotka olette onnistuneet pääsemään Reserviupseerikouluun Haminaan, pitäkää siellä edellisten oppilaiden hankkima hyvä maine korkealla.

Parhaimmat kiitokset vireälle Reserviupseerikoulun oppilaskunnalle tekemästänne työstä. Katson ansioksenne hyvän yhteishengen luomisen kurssin aikana.

Ja lopuksi terveiseni kaikille entisille oppilaille, jotka ovat suorittaneet Reserviupseerikoulun Lapin Jääkäripataljoonassa vuodesta 1964 alkaen.

Koulun johtaja
Majuri Veikko Salmi

Parhaillaan menossa oleva LapJP:n RAuK:n kurssi II/69 alkoi varsin poikkeuksellisissa olosuhteissa. Tuoreet oppilaat joutuivat heti alkajaisiksi telttama-joitukseen, koska itse koulussa oli suursiivous. Niinpä ei olekaan ihme, että ensi vaikutelma RAuK:sta muodostui useimmille aika ankeaksi.

Mutta aika muuttui. Päästiin kasarmiin asumaan, varsinaiset kouluttajat tulivat lomalta. Olot pääsivät vähitellen vakiintumaan, alkoi oppilaille tähän asti oudoin tarkka siivoaminen ja vuoteen sijaaminen. Myös "auken" henki alkoi muodostua.

Nyt kurssin lähetessä loppuaan, uskon, että vain harvoja kaduttaa tai harmittaa aliupseerikouluun pääsemisensä/joutumisensa. Yksimielisesti on tunnustettu tämä aika tähän asti parhaaksi kaudeksi armeijassa. Reilu henki, asiallinen koulutus ja yhteiset koettelemukset tulevat varmasti yhdistämään kurssin lakattua, eri tahoille lähteviä entisiä oppilaita pitkäksi aikaa.

Uskon myös, että täällä saamamme koulutus tulee myöhemmin osoittamaan tarkoituksenmukaisuutensa; se on kyennyt tekemään meistä johtajia, tai ainakin valmiita siihen käytännön harjoittelun jälkeen. Tähän on varmasti paljon vaikuttanut se terve oppimisen halu, jota ei suomalaisen sotilaaseen saada istutettua väkipakolla, vaan järkevällä suhtautumisella. Haluan kiittää kouluttajia ja erikoisesti koulun johtajaa siitä, että he ovat erinomaisen hyvin ymmärtäneet tehtävänsä kasvattajana myös tässä suhteessa.

Oppikunnan puheenjohtaja
Opp Antti Tiitto

Opp. Hannu Virkkunen:

Minun koirani nimi on Napoleon

Katson sen kanssa televisiota ja kerron sille milaista on armeijassa. Mutta se vaan istuu ja tuijottaa. Minä jo mietin vienkö sen vastaanotolle päänsä tarkistuttamaan. Yläruumis paljaaksi hengittääkää syvään siellä sanottaisiin.

Nykyisin koira on ainoa ihminen, jolta saa kunnan vastauksen. Se, niinkuin minäkin kannattaa sitä, että asioihin perehdytään sormituntumaa syvällisemmin.

Ihminen on koira ja koira on ihminen.

Siksipä kolminkertainen hei minun koiralleni. Jonka nimi on Napoleon.

Meistä tulee ryhmänjohtajia. Koulutuksemme tähtää ensisijaisesti siihen, että me pystyisimme johtamaan. Johtamistaito koostuu useista eri asioista; kurin ylläpidosta, käskemisestä, tilanteen mukaisista toiminnoista, alaisten kouluttamisesta, omasta suorituskyvystä. Itse asiassa meiltä vaaditaan tavattoman, etten sanoisi luvattoman paljon lyhyen koulutusajan perusteella. Meidän on tiedettävä, taidettava ja osattava. Osattava ennen kaikkea käsitellä alaisiamme, miehistöä, jonka lähimpiä suoranaisia esimiehiä tulemme olemaan. Tehtävämme asettaa meidät jatkuvaan kosketukseen alaisiimme.

Jos tämä tuntuu liioittelulta varusmiehestä, jolle nämä 330 päivää ovat enemmän tai vähemmän selityvää pakollista velvollisuutta, kuviteltakoon tositi-lanne, siis se, jonka varalta täytämme velvollisuutemme, tai muisteltakoon alokasaikaamme, jotta asiat saisivat oikeat suhteensa ja vakavuutensa. Silloin joudumme varmasti kysymään pystymmekö me, vastaako meidän koulutuksemme tehtävämme asettamia vaatimuksia? Selitykseksi ei riitä se, että kyllä tositi-lanne karsii ja kehittää meidät kokemustemme myötä. Näin ajatellen joutuisimme arvioimaan uudelleen koko koulutuksen merkityksen. Päinvastoin me voimme ja meidän tulee oikeutetusti vaatia mahdollisimman tehokasta ja todellisiin tilanteisiin tähtävää koulutusta.

Tällaiseksi vaatimukseksi ei riitä se, niin usein kuin olen sen kuullutkin, että miksi meille ei anneta tarpeeksi paukkupatruunoita. Vaikka paukkuminen loisikin toden tuntua harjoituksiimme, en usko sen mitenkään edistävän koulutustamme ryhmänjohtajiksi.

Mitä tulee kuriin, käskemiseen, osaamiseen ja opettamiseen, toisin sanoen ryhmänjohtajan mahdollisiin pätevyiden vaatimuksiin, katsoisin, että suhteessa koulutusaikaamme näitä seikkoja korostetaan riittävästi. Varsinainen asia, johon tarkoitukseni oli puuttua on toisenlainen pystyvyys, sanottakoon sitä vaikka henkiseksi pystyvyudeksi, vaikka se ehkä on erittäin huono sana kuvaamaan kaikkea sitä mitä tarkoitan ja vaikka on vaikeaa määritellä henkistä johtajuutta ja vielä vaikeampaa vaatia koulutusta siihen juuri sen epämääräisyyden vuoksi, kysyn: Onko se puoli koulutuksessamme unohdettu vai katsotaanko, että se tulee automaattisesti muiden johtajan-ominaisuuksien myötä vai eikö sitä katsota tarpeelliseksi meiltä lainkaan vaatia?

Jos vaaditaan, jos koulutetaan niin se on melkoinen minimaalista, koska esimerkiksi nyt sitä ajatellani joudun kysymään: Millä tavalla ja missä muodossa?

Vaatimukseni tekee oikeutetuksi se, että henkinen pystyvyys kuuluu hyvän johtajan ominaisuuksiin niin rauhassa kuin sodassa, siviilissä kuin armeijassa ja

henkistä johtajuutta on olemassa eikä se voi olla pelkästään synnynnäinen ominaisuus ja siten ei-kehittävissä niin kuin tuskin mitkään ominaisuutemme.

Selventääkseni käsitettä sanoisin, että henkinen johtajuus ilmenee ehkä parhaiten siten, että alaiset hyväksyvät johtajansa. Joukolla on tarve hakeutua johdettavaksi ja valita johtajansa. Valitseminen ei näissä oloissa kuitenkaan ole mahdollinen, joten määrätyn johtajan olisi sovelluttava melkoisen pitkälle tehtävässään myös joukon odotuksiin ja vaatimuksiin. Antaahan aivan tavattoman edun johtajalle se, että hänet hyväksytään, tunnustetaan johtajaksi. Totteleminen on silloin mielekkäämpää, kuin ylläpito helpottuu eikä toiminnoissa ole niin suuressa määrin pakon tuntua, joka useimmille tekee koko touhun vastenmieliseksi. Ja tämä ominaisuus johtajassa antaa anteeksi monta puutetta hänen muissa ominaisuuksissaan.

Toinen seikka, johon vaatimukseni perustuu, ovat kokemukseni, ja varmasti myös monien muiden, ryhmänjohtajista ollessani komppaniassa heidän käskynalaisuudessaan. Kokemukseni ovat suurelta osalta negatiivisia. Se, että sanon suurelta osalta, edellyttää myös positiivisia kokemuksia, jotka antavat aiheen odottaa niitä enemmänkin. On nöyryyttävää alistua jonkun matalamielisen alikersantin matalamielisiin käskyihin ja oikkuihin, joissa ei voi havaita mitään syy-yhteyttä palveluksen suorittamiseen tai kurin ja järjestyksen ylläpitoon.

Hyvän johtajan ominaisuuksiin kuuluu itsensä hallitseminen ja asiallisuus sekä alaisten käsittelemisen taito. Alaisiin on osattava suhtautua. On myös muistettava, että valta on kaksipiippuinen mahti, joka voi kääntyä käyttäjänsä vastaan. Konkreettisenä tuloksena tästä voi mainita esimerkiksi mustat silmät iltaloman jälkeen.

Vaikeissa tilanteissa nämä ominaisuudet joutuvat kovalle koetukselle. Tämä tulee selvästi esille jotosilla ja sotaharjoituksissa. Väsymys, hermostuneisuus ja kiire tekee joukon aggressiiviseksi, jolloin on vaarassa, että johtaja alkaa käyttäytyä samoin. Tulee mieleen sen lokakuisen sotaharjoituksen viimeinen aamu ja ylösnousu, joka tapahtui vaikeasti ja melkein käsikähmää varusteista käyden. Ryhmänjohtaja hallitsi itsensä; ei ruvennut karjumaan vaan pelasti tilanteen ripeästi ja päättävästi sieppaamalla kamion kinaloonsa vieden sen ulos, jonka jälkeen telta oli äkkiä tyhjä ja kasassa ja miehillä varusteet. Ag-

ressio tosin kääntyi ryhmänjohtajaan: Saatanan sotahullu, mutta se meni nopeasti ohi kun mielet selkiintyivät.

Valitettava piirre, joka meissä on koulutusajankana tullut esille, ilmenee toistuvassa sanonnassa: Kun me pääsemme komppaniaan niin kyllähän mopot saavat vauhtia . . . Tässä on eräänlainen koston maku, joka on pahasta. Perimmäisenä siinä on tarve panna vahinko kiertämään: kun mekin olemme saaneet kokea yhtä ja toista, saavat alaisemmekin. Ehkä se on meille itsellemme selittyvää, mutta sitä se tuskin on alokkaille. Henkilökohtaiset tunteet, estot ja turhautumat on pidettävä piilossa, sillä me olemme merkittävämpiä henkilöitä ainakin alokkaiden silmissä kuin luulemmekaan. On pidettävä mielessä, että vaikka armeija vaikuttaakin meihin monella tapaa, on syytä säilyttää asioiden oikea suhde ja muistaa, että olemme kaikesta huolimatta ihmisiä.

Kenties kuulostaa hempeältä näin sotilasoloissa, mutta tuskinpa luottamus, arvonanto ja kuuliaisuus, joita alaisten tulisi tuntea esimiestään kohtaan ovat kovinkaan riippuvaisia kovasta kurista ja höykytyksestä, vaikka nämä ovatkin keinoja, joilla voi näyttää pystyvyytensä ja esimieasemansa. Todellinen pystyvyys on jotakin muuta kuin pelkkää näyttöä näissä kasarmiolosuhteissa, joissa tuollainen kenties menestyy ja on näyttävää. Todellisissa tilanteissa asia voi olla vaikeampi ja mistäpä muusta purnaamieliala syntyy herkimmin kuin esimiehen ominaisuuksista ja käyttäytymisestä. Itse asiassa liiallinen kuri ja höykytys voi olla kyvyttömyyden ja pelon ilmaus.

Missään tapauksessa en tarkoita toista äärimmäisyyttä; halpahintaista suosion tavoittelua, josta myös löytyisi lukuisia esimerkkejä, mitä se sitten lieneekin.

Loppujen lopuksi esittämäni vaatimukset tai toiveet eivät ole niinkään outoja ja mahdottomia kuin aluksi kenties saattoi tuntua. Pääasia olisi, että niihin kiinnitettäisiin huomiota koulutuksessamme, että niistä puhuttaisiin, että me ajattelisimme niitä, jotta meille muodostuisi kokonaiskuva ryhmänjohtajan tehtävästä.

Meidät on valittu reservin aliupseerikouluun tietyn perustein, jotka suurin piirtein ovat paikallaan. Yksi peruste lisää ei olisi ainakaan pahitteeksi: se, että esimiesasemaan koulutettavien olisi läpäistävä jonkinlainen psykologinen soveltuvuuden koe, joka seuloisi esille parhaimman aineksen. Koko puolustuslaitosta ja varusmiespalvelua ajatellen tällä olisi varmasti positiivinen vaikutus.

Suosi Kilttaa, liity jäseneksi

KUNNON SOTAMIES VIRTASEN KOLME UNTA

Kunnon sotamies Virtasen suurimmaksi hyveeksi on laskettava se, että hän kykenee nukkumaan aina ja kaikkialla. Hänen on nähty nukkuvan auton lavalla, saunan portailla polkupyörän satulassa ja erityisen makeasti elokuvissa. Siellä hän luonnollisesti kuorsaa äänekkäästi. Kunnon sotamies Virtasen kuorsaus on todellinen, yksilöllinen, mestarillisen virtuoosimainen taideteos. Se on samanaikaisesti urkuharmooni, Niagan putous ja leikkuupuumuri. Ei edes kaikkein väkevimmässä rakkauskohtauksessa voi olla enempää luomisen tuskaa.

Kun sotamies Virtanen vielä oli pelkkä herra Virtanen, räjähti viidensadan metrin etäisyydellä hänen asumuksestaan ammoniakitehtaan säiliökupu. Herra Virtasen puhdasverinen rakkikoira Peni sai puotavasta kivenlohkareesta elinikäisen aivovamman. Herra Virtanen sen sijaan — hän nukkui. Ulkona, ja luonnollisesti myös herra Virtasen makuuhuoneessa, oli pakkasta 10 astetta. Joukko palosotilaita suoritti tarmokkaita etsiskelytoimenpiteitä aseinaan moottorisahat ja palokirveet.

08.15 soivat herra Virtasen sängyn alle sijoitetut kahdeksan herätyskelloa. Tarinan päähenkilö venytteli nautinnollisesti, otti sen jälkeen äärimmäisen sopeutuvan luonteensa mukaisesti tosiasiat kylminä tosiasioina ja huusi: Apua, jäädyn!

On huomattava, että vakaumuksensa mukaan kunnon sotamies Virtanen ei nuku vartiossa, koska siitä voi saada putkaa ja sota-aikana kuollakin. Eikä putka ole miellyttävä paikka ollenkaan. Sinne on vaikea saada äidin leipomaa rahkapirakkaa.

Tänä iltana, jolloin varsinainen tarina alkaa, on kunnon sotamiehemme poikkeuksellisen väsynyt ja on näinollen täydessä unessa jo metrin päässä punkastaan.

Virtanen näkee unta suuresta sinisestä vanikkuvuoresta, jonka huipulla on hyppyrimäki. Hän, Virtanen, on suurin mäkipotka Pudasjärven tällä puolen. Koba Tsakatske, Willi Rasmussen, Eino Grön ja Wirkola.

Toinen uni kertoo kauniista pitkäsäärisestä tytöstä, jolta jokainen kunnon sotapoika saa — kaksi kultaista omenaa. Hei tyttö, flickan huutaa Virtanen, minulla on koko kortteli suuressa valkeassa kaupungissa ja kolme mustaa mersua. Mutta tyttö laulaa laulun onnellisesta kadusta; se ei ole täällä ja jatkaa matkaansa. Sotamies Virtanen itkee raivosta eikä tahtoisi tyytyä pelkkään sukkanauhaan, jonka tuo

nainen, oi niin kaunis nainen hänelle jätti. Aivan irtonainen, sanoo sotamies Virtanen.

Kolmas uni, niinkuin kolmas mies tai kolmas kerta. Lopullinen. Cinemascope, technicolor, super, touring sport, huippuseksi sekä porno. Siinä muutamia laatusanoja, jotka erinomaisesti luonnehtivat juuri Kolmatta Unta.

Uutisissa kerrotaan, että maan ja toisen maan välille on puhjennut kylmä sota. Villavaatteet tekevät kauppansa ja musta pörssi kukoistaa. Heti kaikki ostavat itselleen mustan pörssin. Maiden rajoilla sotilaat vetävät villahousuja jalkaansa. Villahousut ovat vieraalla kielellä karvahaalarit, se opetetaan kaikille sotilaille.

Täydet junat kulkevat kohti rajoja. Varmuusvarastot täydennetään. Maanpuolustusjärjestöt tehostavat toimintaansa. Useat tehtaot alkavat valmistaa sotatarvikkeita. Villan ja turkkisien maailmanmarkkinahinnat kohoavat. Kaikkea tällaista tapahtuu, kun sota on kylmä.

Ensimmäinen taistelu, vihollista oikealla, rynnäköön. Iljettävästi huutaen ryntää sotamies Virtanen. Ryntää — ei tiedä kuinka kauaksi olisi rynnännyt — ellei olisi haavoittunut ja repäissyt turkkiaan kuivaan kuusenoksaan. Viimeisillä voimillaan hän ajattelee kuumeisesti. Hän janoaa vihollisen päällystakkeja ja päättää repiä ainakin yhden ennen kuin erkanees tästä murheiden syntisestä laaksosta. Mutta hän ei jaksa, ei sittenkään jaksa, vaan nukahtaa. — Nukkuva ei tee syntiä.

Herätessään hän on suuressa lämpimässä huoneessa, jossa liikuskelee kevyesti vaetetettuja sairaanhoitajattaria. Hänen turkkinsa on pesty ja sidottu.

Kunnon sotamies Virtanen rakastuu tummaan, kaunishiuksiseen sairaanhoitajattareen ja pitää hänen kanssaan pikkuisen hauskaa sekä karkaa kotimaahansa vieden maskottinsa mukanaan.

Mutta nyt on jo todellisuuden raskaan käden aika herättää sotamies Virtanen, ettei hän liikaa vieraantuisi arjen harmaudesta.

Rämäkkä kello soi, kunnon soturi herää, kiroaa ja pukeutuu.

Kun keskustelee Virtasen kanssa, hän hyvin miellellään kertoo kolmesta unestaan ja ehtimiseen mainitsee niiden olleen aitouden ja todellisuuden tunnussaan hämmästyttäviä.

PUUKKO KUULUU MIEHILLE,
KILTAPUUKKO JÄÄKÄREILLE

KRONIKAT

I joukkue

Metsola Matti s. 50
Rovaniemi

Uusihannu Eino s. -49
Meltosjärvi

Nokka Seppo s. -47
Utajärvi

Heikkilä Eero s. -49
Muonio

Fräki Reima s. -58
Alatornio

Kujala Pekka s. -47
Kittilä

Roininen Tapio s. -50
Utajärvi

Ojala Arto s. -48
Naantali

Lapinkangas Sakari s. 50
Yli-Ii

Karnaranta Hannu s. -49
Oulu

Oinas Kauko s. -49
Rovaniemi

Putaansuu Raimo s. 49
Rovaniemi mlk

Timonen Seppo s. 49
Pudasjärvi

Karpinen Markku s. -48
Sodankylä

Simoska Eero Samuli s. -49

Vitikka Urho s. -47
Rovaniemen mlk

TALLAISIA ME OLIMME

Siviilikarkuri Rovaniemeltä. ”Muona-aliupseeri, joka inventoi eväänsä vähintään kuudesta päivässä. Tupisi ja ökisi ja sotkeutui aina omiin ympyröihinsä”.

Mestarijuoksija Meltosjärveltä. Ronski jätkä rajan pinnasta, jolla oli tuvan kehnoin punkka ja joka viihtyi mieluummin lomilla kuin armeijan hommeleissa.

Utajärven matkailuagentti, jolta armeija sotki avioitumisaikeet. Oiva runoilija ja kurssin paras jalkautuja, jonka pinna on katkeamaton. Metsästäjä, josta tuli tuvan ensimmäinen ”lintu-upseeri”, voihan nenä!

Hiljainen poika, joka on kirjatietojen mukaan kotoisin Muoniosta. Mystillinen ja terävä kaveri, joka on harvinaisen tyytyväinen armeijan oloihin.

Siviilikarkuri Alatorniolta, joka toisinaan nuoruuden innossaan pingotti liikaa. Puhui innolla naisista; siitä puhe, mistä puute.

Lehtimies Kittilästä. Pihkaantui ensimmäisellä iltavapaalla Sodankylän tyttöön. Pelkäsi aina iltalomilta palamista. Lintsasi joskus tupajuskystä, mutta sehän ei vaikuta kotiuttamiseen. Rauhallinen, reilu kaveri.

Rellu siviilikarkuri Utajärveltä, joka ei turhia pingotellut. Käsitteli varmistamatonta asetta varomattomasti ja meni kihloihin puolikurssin maissa.

Kori- ja jalkapalloilija Naantalista, joka palloili itsensä lomille joka pyhä. Ruumis intissä — sielu Seinäjoella, muistot napapiirin tuntu-massa.

Hiljainen siviilikarkuri Yli-Iistä. Tuvan unikeko, ”autoaliupseeri” puukoosta, joka ei valittanut koskaan. Suunnistukseen lähtiessään pukeutui kuin olisi menossa Pohjoisnavalle.

Ukkomies Oulusta. Sotilaallinen tyyppi, jota eivät silti armeijan hommelit kiinnostaneet. Hyvä ja vaativa kouluttaja alokkaille. Aamukalenterin mukaan isä tammikuussa..

Huuliveikko Rovaniemeltä. Tuvan aamu-unisin mies. Yliarvioi miltei poikkeuksetta kaljansietokykynsä. Utopististen tarinoiden kehittelijä. Omistaa kurssin kantoennätyksen.

Tasainen soturi Rovaniemen maalaiskunnasta. Salavihkainen hymy, joka enteilee aina hyvää juttua. Huolehtii tuvan siisteydestä; pelkää telttamajoitusta. Yleisin hokema: omatekemä, omatekemä . . .

Putkimies Pudasjärveltä. Hiljainen soturi, jolla on piristävän persoonallinen nauru. Mies, jolla aina riitti tupakkaa ja tulitikkuja. Aina ensimmäisessä punkassa.

Tuntematon sotilas Sodankylästä, sotki ylioppilaslakkia sotaharjoitusten aikana ”sotku II:ssa”. Urheili lomien vuoksi — lomaili urheilun vuoksi. Hyvän toverihengen vaalija.

Tuvan ainoa hirvimies, joka uskalsi olla säännöllisesti eri mieltä, jopa Martin kanssa. Omisti tuvan suurimman eväskassin. Mies, joka tiesi liikaa.

Tuvan vanhin. Saapui lomilta ovelasti hymyillen. Syy selvisi; muonaa laukussa.

Rauhala Juhani s. -48 Haapajärvi	Oli nimensä väärtti. Tuvan tunnollisin mies. Teki mieluummin, kuin käski.
Kavonius Markku s. -47 Helsinki	Stadin kundi, joka ei kiirehtinyt. Aloitti valmistautumisen, kun toiset järjestäytyivät.
Kantoniemi Alpo s. -49 Pudasjärvi	Ei ollut kantona kaskessa. Punkasta kuului; voi p . . le, jos tulee vielä yöhälytys.
Kosunen Veikko s. -49 Tornio	Ei suotta tullut Göteborgista napapiirin tuntumaan. Häipyi iltaisin tuli aamuisin.
Laukko Ilpo s. -51 Kemi	Koulun kuopus. Vastusti periaatteesta kaikkea. Motto: Älä kätise!
Vähälä Ilpo s. -47 Helsinki	Tärkeili joskus vähän liikaakin. Haali itselleen kaikki luottamusteh- tävät.
Mattanen Viljo s. -50	Kertoili metsätysjuttujaan. Teki nopeasti nuotion, mutta hitaasti punkan.
Pernu Ilkka Tapio s. -49 Kemijärvi	Kun yö oli niin musta ja Pernu tää niin pieni, palasi lomilta Kemijär- veltä, salaperäisesti myhäillen. Tiedä häntä, mikä miestä niin myhäi- lytti, mutta arvata tietysti voi.
Kauranen Asko s. -51 Pyhäsalmi	Marssi kuin saksalaiset. Hämmästytti tuvan, ilmoittamalla rupeavansa rajamieheksi. Huumoria riitti.
Norman Esko s. -49 Sodankylä	Käytti varuslomansa tarkkaan, jos oli koululla, siivosi ja piti yllä tu- van puhtautta.
Takalo Seppo s. -49 Kuusamo	Nauroi sarjalla, niin, että tupa ”helisi”. Ryhmänjohtajan komento: ”Opp Takalo, naurakaa pakenevaa vihollista.”
Huovinen Niilo s. -49 Taivalkoski	Pinna oli joskus kireällä, kun kerran oli pp-AU. Suunnisteli taitavasti sekä yöllä että päivällä.
Martin Erkki s. -48 Rovaniemi	Poika urheili itsensä sekaisin, kertoili vitsejä myöhään yöhön, muut taisivat jo nukkua.
Piirilä, Aimo Kalervo s. -49 Savukoski	Suuri koukkaaja. Toivottavasti ei ole tehnyt kaikkea, mitä puhui, ei- kä tule tekemäänkään. Luuli itseään poromieheksi, kunnes tapasi Vuontisvaaran.
Parkkinen Seppo Kalevi s. 47 Oulu	Jos söis vähän. Sai parhaina päivinään kolme pakettia. Jaksoi hymyil- lä, eikä se ollutkaan ihme.
Vuontisvaara Ouni Tapani s. -49 Sodankylä	Ainaisella työlomalla. Sääli mopoja ja antoi niiden paleltua ensimmäi- sissä sulkeisissa. Se varsinainen poromies Oraniemen palkisilta.
Aikio Uula Petter s. -49 Utsjoki	Kysyi aina ensimmäisenä päivystäjältä, milloin lähdetään syömään. Pysyi puolitoista kuukautta uskollisena Emmallensa. Käytti sanoja: Tuuskin, vähemmän ja erittäin harvoin, kyllä..
Vaara Jukka Antero s. -49 Jaatila	Nukkui päivät, valvoi yöt, mutta ei koskaan sunnuntaisin. Aika hyvä pöytätenniksen pelaaja omassa sarjassaan.
Kiviniemi Matti Antero s. -49 Kemijärvi	N. 150 cm, lyhyt hirveä-ääninen alikersantin alku, joka kauhistutti 3 K:n alokkaat kuralle. Tunnuslause: ”Taas lykkäs matalapaineen”. Päh- kähullu ilveilija (jos sopii).
Manninen Antti Olavi s. -49 Oulu	Oululainen kansannaurattaja, jonka kahvipannu keitteli kahvia vää- pelin kaapissa. Terävä sissi, joka muisti koukata juoksulenkilläkin: sai koukkauksesta Kasvilta kunniamaininnan. Kaappi kuin sekatyömiehen saunapaketti.
Järvelä Eero Matias s. -49 Salla	Nyrkkeilijä, joka pani nahkasaappaat, kun muut kumisaappaat ja päinvastoin. Kova poika kaatuileen. Kantoi punkkaa hampaillaan.

Hujanen Kari Juhani s. -47 Kajaani	Kansan kyntilä, häipyi iltaisin omille teilleen. Tuli soitellen sotahan. Instrumentteja; kitara, huuliharppu, piano ja posket.
Kruus Harri Kullervo s. -50 Helsinki	Oli rakastunut lääketieteeseen. Puolikurssin korppi, jolla ei ollut koskaan turhan lämmin. Suuntana RUK.
Kuokkanen Eino Matias s. -45 Savukoski	Puhui jopa politiikkaa, ampui aina vasemmalta. Haki vup:ta ja menetti kenties korpin jämmät. Varttia vaille opettaja, toimittaja ja ”avosiaalinen” sosialisti jne., josta seurasi, että poistui keskuudestamme eettisempiin töihin kesken kurssin.
Toivonen Martti Kalle s. -46 Helsinki	Kotipaikka tilanteen mukaan. Raha ei merkinnyt mitään, lupasi testamentata miljoonansa asetovereilleen. Piti partiosta, mutta ei siitä, että siitä niin paljon puhuttiin.
Pöllä Jouko Tapani s. -49 Sievi	Sievin minkkitarihuri. Ominaista lantion pyöritys, joka sai lihat irtoamaan. Vaitelias uurastaja.
Bergman Aarne Olavi s. -49 Rovaniemi	Suuri honero. Eräs viitostuvan lupaavimmista hiihtäjistä. Oli enimmäkseen toista mieltä. Tästäkin. ”Voi pojat, kun tulis lunta, että pääsis lomille”.
Kiviniemi Heikki Ilmari s. -49 Rovaniemi	Iloinen torvensoittaja ja kirjeenvaihtaja. Ainoa, joka osasi soittaa ja tanssia humppaa ja hoitaa tuvan ilmanvaihdon.
Toppala Jouni Uolevi s. -49 Alatornio	Hiljaisuuden vaaliija. Miten lie nukahtanut tyttänsä viereen, kun myöhästyi ja sai pk:ta? Miten lie aikaansa kuluttanut viikonloppuina?
Utti Markku Sakari s. -48 Haapajärvi	Koripalloilija ja painija, joka otti matseja yölläkin.
Kammonen Erkki Olavi s. -49 Savukoski	Pataljoonan vahvin mies. Kantoi niin paljon telamiinoja, kuin TST-liiveissä oli koukkuja.
Juujärvi Kyösti Kalevi s. -48 Kemijärvi	Synnynnäinen päivystäjä — nukkuu silmät auki.
Lahti Tuomo Ilmari s. -48 Tervola	Koko koulun James, joka odotti korpinnatsoja niin, että untuvia kasvoi rintaan.
Tiitto Antti Uolevi s. -48 Haapajärvi	Huoleton insinööri, oppilaskunnan puheenjohtaja, joka valmistautui palvelukseen, kun muut jo järjestyivät.
Rieme Reino Kalevi s. -49 Kittilä	Kittilän mies kadotti päiväpeitteen aamutoimien helpottamiseksi. Kar-mea ääni tulee vapisuttamaan 1. JK:n seiniä.
Tuisku Alpo Antero s. -48 Rovaniemi	Tunnuslause: Näytä etusivu! Anna miekin luen! Tiiton ”taistelijapari” ruokailussa. Käytti kaikki vapaa-aikansa dekkarien lukemiseen, ellei käsi ollut varmasti kipeä.
Mattila Kari Antero s. -47 Rovaniemi	Kuutostuvan ainoa isä; ei ollut koskaan paikalla, kun vaimo soitti. Oppilaskunnan rahastonhoitaja. Kari söi vaimonsa lähettämiä pullia ja lihoi kilon viikossa..
Possakka Risto Johannes s. -49 Oulu	Ainoa puolikurssin korppi, joka ei luottanut siipiinsä, vaan mieluummin konttasi.
Kurtakko Kyösti Kullervo s. -48 Kolari	Koiranleuka Kolarista. Otti vapaata, milloin vain tahtoi. Pöyhkeili suhteillaan Pääesikuntaan.
Hanski Kari Antti s. -49 Oulu	Söi, mitä sai. Taisteli vain tavoilla.
Parkkinen Veikko Matti s. -49 Ylikiiminki	Pianotaiteilija, joka esiintyi lehdessä, muttei juhlissa. Teltan viluisin mies — vapaaehtoinen kipinänikko.

- Pasanen Pentti Johannes s. -50**
Haukipudas
Tuvan ainut siviilikarkuri, synnynnäinen määrääjä. Hankki tuvalle kii-
tettävän usein telttamajoituksen.
- Pernu Paavo Olavi s. -47**
Haapajärvi
Koulun parhaat pannarit, joita riitti koko kuutostuvalle.
- Krh-joukkue**
- Ketonen Jorma Antero s. -49**
Oulainen
Ikuinen pessimisti. Näki päivärahoissa vain pienuuden, lomissa lyhyy-
den, päivissä paljouden — ehkä juuri sen vuoksi Ketosen kaappi oli
kuin siviilimiehen kellari: rouske kuului ja tyytyväinen mono kellahti
kylläisenä vuoteelleen.
- Vuopala Erkki Ilmari s. -47**
Rovaniemi
Ei mikään lintsari, mutta teki enimmäkseen muita hommia. Puolikurs-
sin yllättäjä — ilman siipiä. Liberaali, joka tuli toimeen myös kurs-
simme sosialistin kanssa. Kannatti perheellisille jatkuvia viikkovapaita:
puolusti omia ja oppilaiden kantoja varusmiestoimikunnassa.
- Tuohimaa Timo Veijo K. s. -49**
Ylikiminki
Oppilas, joka huomattiin vasta AuKin nimenhuudossa — turhan hiljai-
nen kaveri, joka tutki turhantarkkaan sulko- ja heitinohjesääntöä.
- Alajärvi Jouni Juhani s. -49**
Meltosjärvi
Mies, jolle sotilasvuode oli melkein kirjeystävääkin rakkaampi. Laisti
tehtävänsä niin kuin mies; pelkäsi villakoiria niin, ettei olisi lakaissut
niitä edes pois.
- Korhonen Kalevi Antero s. -48**
Rovaniemi
Ensimmäisen puolikurssin lintu: upseeriainesta — mies, joka ansaitsi
paremman kronikan, kuin kukaan osasi tehdä. Ei edes pingoitusta voi
laskea paheeksi. Ehkä kuitenkin jotakin oli. — Voi, pojat, mikä pois-
tuttaja!
- Rastas Timo Roine Olavi s. -49**
Rovaniemi
Vokeli — lintu, jonka rauhoitusaika oli varmasti päättynyt jokaisena
iltalomayönä! Tunsii "estotonta halua" vuodetovereihinsa — ja toi ha-
lunsa hyvin kuuluvasti julki. Esimiesasemasta nautiskeleva.
- Mikkola Seppo Jouni Antero s. -49**
Oulu
Änkyrä, joka ei tiennyt, pingoittaako vai ei — ja kuitenkin pingoitti.
Oppilas, joka varmasti näkyi, jos ei muuten, niin ainakin kokonsa
vuoksi.
- Retsu Risto Johannes s. -47**
Muhos
Kansankynttilä, jonka isällinen kasvattajan ote tuntui tuvassakin —
varsinkin iltalomailtoina. Tuskin summerhillin kannattaja — vääpelinä
kuin oma äiti.
- Mäkitalo Juha Eino K. s. -51**
Kemijärvi
Siviilikarkuri — ainoa —, joka iästään huolimatta omasi melkoisen
karriäärin naisten maailmassa. Jatkuva vaiva selässä aiheutti monta
matkaa lääkintäaliupseerin puheille — siitä huolimatta mies kuin up-
seeri.
- Jussila Valde Aleksanteri s. -49**
Raahe
Varisnainen Loordi: "Nyt meinas tulla pojat, kuolema! Lähenkö pojat
heti komppaniaan, lähenkö? Nyt mä meen pojat majurin tykö". Kyllä
oli sentään toista komppaniassa. Tuu viivalle, tuuviivalle". Kunto kas-
voi Kasvin kahveilla (joita ei saanut).
- Inget Heimo Einari s. -49**
Taivalkoski
Hemppa ei paljoa pingoitellut: käsi taskussa piirteli taululle ansojaan,
ikuinen hymy vajavaisessa suussaan. "Vastahan mie olin tupapalvelija."
- Aallonkoski Erkki Kullervo s. -49**
Meltaus
Liian nuorena naimisiin? — hymy loman jälkeen puhui vallan toista.
Oli todellinen esimerkki nuoresta iästä, joka ei antanut armeijan häi-
ritä tyyneyttään.
- Nurmela Olli Aukisti s. -49**
Ranua
Tuvan ainoa sotilas; kuitenkin liian hyvätahtoinen sotilasuralle: jakoi
vaikka punkkansakin tovereiden kesken..
- Isoaho Pasi Markku Juhani s. -49**
Taivalkoski
Herra luutnantti, herra luutnantti, oppilas Isoaho, saako tarjota lohi-
voileipiä? — Lomilta tullessaan jakoi onnellisen tietämättömänä eväi-
tään — ja kyseli aamulla, kuka kumma on hänen eväänsä syönyt.

Virkkunen Hannu Tapani s. -47 Ii	Pingotti itsensä Aukkiin jo sairaalassa. Myöhästyi kaksi viikkoa kurssilta, luovuttuaan umpilisäkkeestään valtion hyväksi. Arjalainen tyyppi, joka säilytti "silmiään" punkan alla. Omisti miellyttävänhajuisen kenttäpullon — suunnisti muutenkin mielellään hajun perässä. Huom! sukunimi harhaanjohtava.
Aatsinki Matti Juhani s. -49 Taivalkoski	Uljas mäkikotka. Omisti kaapin, kaapissa kassi ja kassissa itsensä kasvattamaa lohta.
Pennanen Eero Matti s. -50 Oulu	Hiljainen taistelija, mieltä erityisesti sotaharjoituksiin. Ihastui armeijan traktoriin siinä määrin, että ajeli sotaharjoitusmatkat kyydissä. Miellyttäviä iltalomia.
Tikkinen Esko Tapio s. -48 Kolari	7. tuvan työmyyrä, joka yritti pitää tuvan siistinä muiden puolesta. Hurmuri, joka rakastui MYÖS vastimen kantamiseen.
Pst-joukkue	
Juuso Timo Kalevi s. -49 Rovaniemi	Joukkueen paras taistelija. Vietti kaiken vapaa-aikansa nukkumalla. Piti joukkueen isällisellä otteellaan herran kurissa ja nuhteessa. Motto: Kiihytä, kiihytä.
Kantola Heimo Veli s. -43 Rovaniemi	Kurssin ikäpresidentti. Vietti puolet kurssista toipumislomalla. Hankki oppilasväepelinä kuntoisuuslisän pitämällä ylimääräisen vesijyskyn. Oli muutenkin tarkka poika ja yksi kansankynttilöistä. Motto: Jos kävis vastaanotolla.
Unnbom Ilmo Antti Johannes s. -46 Tornio	Opettaja, jonka otsatukka oli pudonnut rinnan päälle. Vietti vapaa-aikansa sotkussa ja WC:ssä. Suunnistuskilpailuissa kulki aina tarkalla suunnalla, mutta jostain syystä ei oikein tahtonut sattua rasteille. Motto: Vippaa vitonen, niin lähetään olusille.
Erkkilä Aarno Kalervo s. -49 Kemijärvi	Joukkueen iloisin veikko, joka hymyili joka tilanteessa. Vakiokysymys Määtälle: — Tarjoatko kahvit, jos lähdän sotkuun? Omisti pojan, mutta ei kertonut siitä kenellekään. Motto: Asiasta voidaan keskustella parin kaljan jälkeen.
Mattanen Pentti Olavi s. -49 Sodankylä	Piti huolen paikkakunnan tanssilaisuuksista. Herätti aina koko tuvan tullessaan iltalomalta. Omisti mahtavan sotaäänän. Oli aina sen kaveri, joka sai paketin. Motto: Jos kiihyttäis yöloma-anomuksen.
Marttila Sakari Heikki s. -49 Ylikiiminki	Jätti suntislomia käyttämättä pingottaen korpinjämiä. Ihastui paikalliseen tyttöläseen, mutta romanssia ei syntynyt joukkueen suosiollisesta avustuksesta huolimatta. Motto: Jos kiihyttäis matkavuorokauden.
Määtä Viljo Antero s. -49 Kuusamo	Mies itärajalta, todellinen kairojen kiertäjä. Sai aina hien pukiessaan tst-varusteita. Sai joka toinen päivä kirjeen Elliltään. Motto: No, olokoot.
Heikkilä Jouni Juhani s. -49 Meltosjärvi	Puolikurssin korppi. Pieni, mutta pippurinen. Tuli rengastettua armeijaan. Motto: Jonossa mars seuratkaa.
Lehtinen Matti Juhani s. -50 Sodankylä	Joukkueen siviilikarkuri paikkakunnalta. Kävi varuksilla kotona syö-mässä. Ei katsonut aina paikkaa, mihin nukahti. Lempinimi Jysky. Motto: Keitetään kahvit.
Ahopelto Pertti Olavi s. -49 Sodankylä	Showmies Sodankylästä. Sai jatkuvat viikkovapaat eikä muutenkaan viihtynyt koululla. Käryytti joka ilta mopollaan hämärille retkilleen. Motto: Pitäis lähteä harjoituksiin.
Alalääkkölä Martti Juhani s. -46 Alatornio	Joukkueen puheliain poika. Sai siivet puolikurssilta. Joukkueen ainoa autonomistaja. Otti joskus pataljoonan murheet harteilleen. Motto: Vähemmän tietenki.

- Konttaniemi Matti Johannes s. -49** Sai heti kurssin alussa nimen Speedy Gonzales. Pelasti usein joukkueen Rovaniemi mielialan tilanteenmukaisilla vitseillään. Tuvan lintsaari n:o ykkönen. Motto: Tietenki.
- Svenström Tapio Aleksander s. -49** Joukkueen hiljaisin poika, ei valittanut koskaan. Vietti vapaa-aikansa Rovaniemi lukemalla.
- Alahelisten Heimo Olavi s. -49** Kulki ahneesti hammaslääkärissä, lieneekö ollut masokisti. Sai puoli- Kemijärvi kurssin jälkeen kolme nastahammasta ja väläytteli tiheään hammas- tahnahymyään. Motto: Ookkos tosissas.
- Laitinen Eero Antero s. -49** Kova poika suunnistamaan, mutta suunnisti joskus harhaan. Jouk- Rovaniemi kueen pienin mies, mutta hyvä hälytyksen antaja ja taistelukaasun le- vittäjä. Omisti tuvan epäsotilaallisimman punkan.

KIRJURI

- Ivesluoto Paavo Kalevi s. -49** Ukko-oppilas, joka päätti, ettei hylkää vaimoaan 330 vrk:si — loppu- Ranua tulos: Suihkosen oikea tai vasen käsi, jonka kanssa kaikki yrittivät ys- tävystä. Muisti Anttia kiitettävän usein apupäivystäjän hugella ja oppi varmasti tuntemaan kirjoituskoneen. Koulun suurin herra.

<p style="text-align: center;">FOTO-VALVIO</p> <p style="text-align: center;">SODANKYLÄ — PUH. 144</p> <p>Kaikkea valokuvausalalta. Passikuvat minuutissa. Suoritamme myös valokopiojäljennökset. Kokelaille vänrikin takki ja lakki kuvausta varten.</p>	<p style="text-align: center;">TUULAN KENKÄ</p> <p style="text-align: center;">SODANKYLÄ — PUH. 570</p>
<p style="text-align: center;">LENINKI-ASU Aino Aronaho</p> <p style="text-align: center;">SODANKYLÄ — PUH. 188, kotiin 305</p>	<p style="text-align: center;">KORSETINA</p> <p style="text-align: center;">SODANKYLÄ KIRKKOTIE 28 — PUH. 376</p> <p style="text-align: center;">LIIVEJÄ — PUKUJA — KEMIKALIOITA</p>

NIEMEN SÄHKÖ

SODANKYLÄ — PUH. 412

SODANKYLÄN AUTOKOULU

HARRINKOSKI

Sodankylä — Puh. 292

PALA- JA MUOVI-HALLI

SODANKYLÄ — PUH. 326

ERÄ- ja URHEILU

SODANKYLÄ — PUH. 291

Hyvä valikoima pukinkonttiin ihania LAHJA-PAKKAUKSIA. Parfyymejä ym. Alan vanhin erikoisliike paikkakunnalla. Perustettu 2. 5. 1933.

ASdoankylän Kemikalikauppa

Omistaja Eino Kautovuori

AINA UUTTA MUODIKASTA KENKÄ- JA NAHKA-ALAN ERIKOISLIIKKEESTA.

KENKÄ TEKONIEMI

SODANKYLÄ — PUH. 101

KÄSITYÖALAN ERIKOISLIIKE

KÄSITYLIIKE Siiri Mäkikokkila

SODANKYLÄ OJENNUSTIE 13

SÄÄSTÖPANKKI

Kaukoviisaan yksilön valinta

KELLO-RÄSÄNEN

SODANKYLÄ — PUH. 194

SÄÄSTÖPANKKI Sodankylä

PUH. 176

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

SODANKYLÄ

Puh. 27 ja 49

KOKO KANSAN PANKKI

PAULAN VAATE

SOPIVAT LAHJAT PUKINKONTTIIN

Sodankylä — Puh. 335 ja Ivalo — Puh. 368

K-HALLI KEMPPAINEN

Kirkkotie 23, Sodankylä — Puh. 551 — 553

Osastot: elint. tekstiili ja rauta

Sodankylän Valokuvaamo ja Kukkakaupasta

kukka- ja valokuvaustarvikkeet ja kehykset

LEENA MAATTA
PUH. 558

SODANKYLÄN KAUPPA OY

Suurelentarvike—tekstiilimyymälä aj baari.

PORONSARVI

SODANKYLÄ — PUH. 72

RAUHALLINEN, HYVÄN KAHVIN
PAIKKA.
EI KESKIOLUTTA.

TINTTI-KAHVIO
Sodankylän Ilmailukerho Oy

Voidaksemme paremmin palvella Teitä stir-
rymme joulukuun aikana valmistuvaan uuteen
myymälään.

SODANKYLÄN KALUSTAJA
Puh. 52

VESTERISEN PUKIMO

Sodankylä — puh. 83

- HELVAR
- TELEFUNKEN
- SCHAUB-LORENZ
- SONY
- PHILIPS

Radioliike EINO KORPI
Sodankylä, Ojennustie 18, puh. 79

KELLO-, KULTA- JA SILMALASILIIKE
ANSELM PULKKINEN
SODANKYLÄ — PUH. 51

TERVETULOA OSTOKSILLE

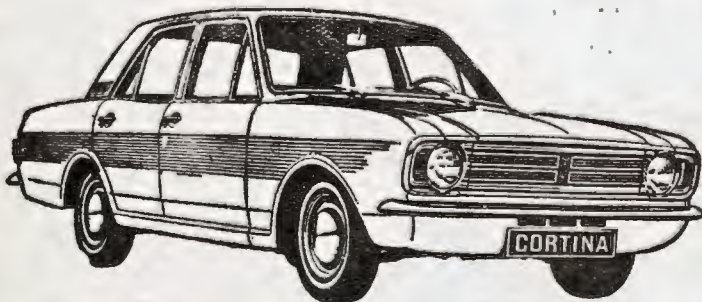
● METABO RHEIDCO ●
MONTANA TERLET
TERASSIPI ORIGO
● RAMNÄS WERALIT ●
TERÄS oy

**pientä ja SUURTA
sekä kaikkea
siltä väliltä**

Rautanauloista työetäkonseihin, tulitti-
kulusta ruokakalustoihin — yleensä kaik-
kea sitä, mitä alan erikoisliikkeen valit-
toimiin kuuluu. Omintakeisesti ja har-
kitta hankittuna. — Käykää talossa!

TERÄS oy

● METABO RHEIDCO ●
MONTANA TERLET
TERASSIPI ORIGO
● RAMNÄS WERALIT ●
TERÄS oy

SUOMEN SUOSITUIN PERHEAUTO

Pohjolan Auto Oy

Sodankylä, puh. 148

Tervetuloa tutustumaan ja koeajamaan.